

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

TINA MERČNIK
VERJAME,
DA Z OTROKI
NAJLAŽJE GRADIMO
PRIJAZNO MESTO

Ljubljana

PREVERILI SMO, KAJ SE SKRIVA ZA ZLOGLASNIM ČAKANJEM NA URGENCI. OBISKALI SMO NEKAJ POSEBNIH PEKARN IN SE DODOBRA NAJEDLI. MNOGIH STVARI NAM NI TREBA KUPITI, AMPAK SI JIH V NAŠEM MESTU LAHKO IZPOSODIMO. PA NA NOVO IZVOLJENI PODŽUPANI TER MESTNI SVETNICE IN SVETNIKI SE PREDSTAVIJO.

06 Zima v živalskem vrtu

Nekateri prebivalci živalskega vrta so zelo živahni tudi v mrazu.

07 Tavčarjeva hiša ob Ljubljani

V meščanski vili na Bregu 10 je nekdanji župan napisal Visoško kroniko.

08 Pripravljeni na sneg

Ski servis Strel smuči robnike smuči brusi s posebno tehniko.

09 Prva ljubljanska kavalirka

Ekipi voznikov električnih vozil Kavalir se je pridružila prva ženska.

10 Podžupani se predstavijo

Eno podžupanjo in pet podžupanov smo vprašali, katerim projektom se bodo posvetili v tem mandatu.

14 Kdo bo prihodnja štiri leta odločal v Mestnem svetu

Predstavljamo vam na novo izvoljene mestne svetnice in svetnike.

21 Letos nad neurejeno zunanje oglaševanje

Inšpektorat MOL že izvaja nadzor nad objekti za oglaševanje na javnih in zasebnih površinah.

22 Noč in dan

Preverili smo, kako poteka delo na ljubljanski urgenci in zakaj je treba včasih počakati na obravnavo.

25 Kemija je bila ljubezen na prvi pogled

Ukrajinski znanstvenik dr. Evgeny Goreschnik kot raziskovalec dela na Institutu »Jožef Stefan«.

26 Ljubljancanka

Ravnateljica Vrtca Hansa Christiana Andersena Tina Merčnik verjame, da imamo v prestolnici spodbudno okolje za razvoj otrok.

30 Slavimo

Letošnje leto je posvečeno arhitektu Edvardu Ravnikarju, ki je s svojimi deli zaznamoval Ljubljano.

32 Kam z rabljenimi oblačili?

Uporaben tekstil lahko oddate v ponovno rabo ali predelavo.

34 Kruh z ljubeznijo

Ljubljancani kruh že od nekdaj jemljemo zelo resno. Obiskali smo tri butične pekarnice, kjer pečejo slastne hrustljave hlebce in štruce.

38 Srce bije za naše

V mestu je polno športnih klubov, ki imajo svoje zveste navijače.

40 Nasmeh namesto pomilovanja

V Zavodu Sonček osebam s cerebralno paralizo omogočajo dostojno življenje in podpirajo njihove svojce.

42 Vrtalnik in poročna obleka iz knjižnice

Ljubljana ima že tri knjižnice reči in pol. V njih si lahko izposodite različne uporabne predmete.

46 V četrtih skupnostih se dogaja. Pridružite se!

Oglejte si progam dogodkov.

47 Naj bloka 2020 in 2021

Stolpnici v Mostah in Šiški sta svojim stanovalcem v ponos.

Ljubljana

januar 2023

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Janković

Uredniški odbor

Marjan Sedmak (predsednik), Urška Honzak, Ida Medved, mag. Verica Šenica Pavletič, Lada Zei

Odgovorni urednik

mag. Nenad Senić

Urednica

Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Primož Lukežič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

129.970 izvodov

Predloge, pohvale, kritike ali le pozdrave pošljite na:

revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana

Mestni trg 1

1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

BARBARA MIHELIČ

direktorica Živalskega vrta in Zavetišča Ljubljana

Vsak od nas je izjemen, enkrat in neponovljiv

Novo leto je. Prelomnica, čas za razmišljanja, novoletne zaobljube, razmislek, kdo smo in kam želimo. Eno od najpogostejših voščil je, da bi bili srečni in zdravi. In ena od pogostih želja je, da bi zadeli na loteriji. Ampak hej! Saj smo zadeli na loteriji. Večkrat pravzaprav.

Kot biologinja se nikoli ne morem dovolj načuditi vsem okoliščinam, ki so botrovale temu, da smo prav danes prav mi tu, kjer smo. Kaj vse se je moralo zgoditi, koliko selekcijskih sit smo prešli, koliko mogočih kombinacij ni uspelo, da smo uspeli prav mi. In tudi vse živo okrog nas! In kakorkoli obračamo, smo za nameček še zvezdniki – potomci zvezde, prav iz zvezdnega prahu. Čeprav je morda res še neskončno takšnih planetov. Tako sem z zanimanjem prebrala nedavni prispevek o Nobelovi nagradi na področju odkrivanja prvih Zemlji podobnih eksoplanetov drugih osončij. V manj kot 30 letih, odkar je bil odkrit prvi med njimi, smo jih do danes zaznali in, kolikor zmoremo, preučili nekaj več kot pet tisoč. Naučili so nas, da Zemlja in naš sončni sistem nista nekaj, kar bi se pogosto dogajalo v vesolju, še manj življenje, kot ga poznamo. Vsak od nas je izjemen, enkrat in neponovljiv, vsaka vrsta na tem svetu je neponovljiva. A ljudje smo od nekdaj radi gospodovali in delili, določali ceno in vrednost. Eno takšno pomenljivo delitev živega je v svoji noveli Gosenica povzel pisatelj Ciril Kosmač. Takole pravi: »Vse živali smo pri nas po nekem tistem sporazumu, ki je prehajal od rodu do rodu,

delili v pet skupin: v koristne, nadležne, škodljive, strupene in indiferentne.« Če le imate čas, morda preberite celotno členitev z biološkimi očmi.

Slovincem je zaupanih čez palec 850 endemičnih vrst, takšnih, ki živijo le v našem kotičku sveta. V času Kosmača bi bila večina endemitov verjetno v kategoriji indiferentno, nepomembno. Morda res niso tropskih barv. Večina je celo črno-belih, jamskih, prozornih, majhnih, redko videnih, skoraj bi lahko rekli neuglednih oziroma nekarizmatičnih, a so še kako pomembne. Čisto vsaka ima svoje natančno mesto in pomen v naravi, četudi smo marsikdaj slepi in nevedni za to, kako je nepogrešljiva v tem Živalskem ringaraja, ki nam ga preprosto oriše pesnik Tone Pavček. A »tihemu sporazumu« iz časa Kosmača je nekako kljub vsem novim spoznanjem uspelo prilesti v današnje čase. In še kar delimo. Živali in ljudi.

Tako sem letos vsem voščila predvsem zdravja. In pa očal. Očal s tisto dioptrijo, ki bo prezrla nebstveno, opazila dragoceno, ki bo razločila pomembno. Ki bo slepa za napa-ke bližnjega in popustljiva do lastnih. Brez barvnih filtrov. Da bomo svet želeli zelen, pisan in živ. Da bomo cenili raznolikost narave in sočloveka ter bili zanjo pripravljeni malo stisniti svoj ego.

Želim vam, da bi letos znali izkoristiti ta loterijski dobitke, da bi črpali in ustvarjali iz zavedanja lepega ter s hvaležnostjo za vse lepo in izjemno. Eno **ZelOO** dobro leto vsem!

Nepremično premoženje Mestne občine Ljubljana

Pri razpolaganju z nepremičnim premoženjem in njegovem upravljanju je treba ravnati v skladu z veljavno zakonodajo, ki ureja to področje, ter v skladu z načeli ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti. MOL vsem zainteresiranim omogoča vpogled v načrtovane prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti, in sicer prek spletne aplikacije Nepremičnine MOL (**ljubljana.si/si/moja-ljubljana/nepremicnine-mol**), kjer je tudi v celoti opisano ravnanje z nepremičnim premoženjem. DDV ni vključen v ceno.

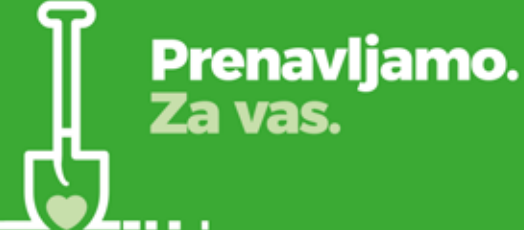
PRODAJA POSLOVNEGA PROSTORA

Izključna cena: 2.260.000 €
Prostori v stavbi št. 1725-466 na Resljevi cesti 14, in sicer v 2., 3., 5., 6., 7. in 8. etaži, v skupni izmeri 1250,11 m²

PRODAMO

- VEČ KLETI NA VOŠNJAKOVI ULICI 4A IN 4B**
- klet v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-31) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 11.880 €
 - klet v izmeri 6,3 m² (oznaka ID 1725-593-33) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 7.560 €
 - klet v izmeri 5,5 m² (oznaka ID 1725-593-35) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 6.600 €
 - kleti v izmeri 2,7 m² (oznaka ID 1725-593-39) na Vošnjakovi ulici 4A po ceni 3.240 €
 - kleti v izmeri 5 m² (oznaka ID 1725-593-27) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 6.000 €
 - kleti v izmeri 7 m² (oznaka ID 1725-593-28) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 8.400 €
 - kleti v izmeri 4,7 m² (oznaka ID 1725-593-29) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 5.640 €
 - kleti v izmeri 9,9 m² (oznaka ID 1725-593-37) na Vošnjakovi ulici 4B po ceni 11.880 €

Več informacij o postopku prodaje najdete na spletni strani **ljubljana.si/si/razpisi-razgrnitve-in-javne-objave**.

ZAPRT SEVERNI DEL IŽANSKE CESTE

Zaradi gradnje javne kanalizacije na Ižanski cesti od Botaničnega vrta do Hladnikove oziroma Jurčkove ceste bo do predvidoma 30. avgusta letos popolna zapora ceste. Obvoz je po Opekarski cesti in Orlovi ulici.

Uredili bomo kanalizacijo za odpadno vodo, vodovod, odvodnjavanje meteorne vode, novo cestno razsvetljavo ter površine za pešce in kolesarje. Zasadili bomo tudi drevored s približno 90 novimi drevesi.

Dela potekajo v okviru projekta Čisto zate. Po zaslugi tega projekta bomo uredili kanalizacijo za odpadno vodo, sočasno pa tudi vodovod, odvodnjavanje meteorne vode, novo cestno razsvetljavo, telekomunikacijske in elektrovođe, drevored ter površine za pešce in kolesarje.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije. Celotne informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij prominfo.projekti.si/web.

Spoštovane krvodajalke, spoštovani krvodajalci mesta Ljubljana!

Vljudno vas vabimo, da darujete kri za zdravje in življenje soljudi. Pokličite 051/389 270, 051/671 147 ali 030/716 796 in se naročite na odvzem. Krvodajalske akcije bodo 20. in 27. januarja ter 3., 17. in 24. februarja na Zavodu RS za transfuzijsko medicino na Šlajmerjevi ulici 6. Več informacij na **ztm.si**.

Hvala, ker darujete kri za življenje.

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Ljubljana

Vse, ki si želite postati krvodajalci, vabimo, da se vpišete v bazo krvodajalcev na spletni strani **rks.si/si/Prijava_na_krvodajalsko_akcijo**, da vas bomo lahko prek SMS-sporočila povabili na redne in izredne krvodajalske akcije. Za dodatne informacije nas lahko pokličete na 01/620 72 90 ali nam pišete na **kaplja@rdcikrizljubljana.si**. Sporočite nam svoje vtise o poteku odvzema krvi, morebitne spremembe osebnih podatkov ter število darovanj krvi, da vam po pošti pošljemo zahvalo.

Oddaj na natečaj v Mestni knjižnici Ljubljana

Sodelujte na literarnih natečajih za mlade – s prozo, poezijo, dramatikom in stripom. Tokrat boste pesnili, pisali o Koperniku, prepletali življenjske zgodbe Aldousa Huxleyja, Johna F. Kennedyja in C. S. Lewisa ter razmišljali o zelenem. MKL s projektom spodbuja ustvarjalno pisanje in izražanje mladih avtorjev med 15. in 25. letom v slovenskem jeziku. Razpisi vseh štirih natečajev so odprti do 15. marca 2023. Z natečajem za najboljšo kratko zgodbo metaFORA je vzpostavljeno tudi mednarodno sodelovanje s Knjižnico Vladimira Nazora Knjižnic grada Zagreba, kjer tovrstni natečaj pripravljajo že 11. leto. Več o projektu na spletni strani **mklj.si/projekti/oddaj-na-natecaj**.

TRGOVINSKI LOKALI V CENTRU ROG – JAVNI RAZPIS

V Centru Rog bo na strani Petkovškovega nabrežja šest trgovinskih lokalov, namenjenih oddaji v najem. Prostori so veliki približno 50 m² in imajo mezzanin. Namenjeni so obiskovalcem Centra Rog in okoliškim ter naključnim obiskovalcem, ki si želijo kakovostno in raznoliko ponudbo lokalnih izdelkov. Pri ponudbi ima prednost prodaja izdelkov, povezanih s ciljnim področjem Centra Rog (kot so izdelki lokalnih kreativcev, proizvodi lokalnega kmetijstva, repromaterial za delavnice, na primer filament, les, papir), in če je možno, lokalne proizvodnje. Izhodiščna ponujena najemnina v razpisu znaša 15 evrov na kvadratni meter, k temu bo treba prišteti še tekoče stroške. Lokali se oddajajo finalizirani (tlak je terazzo v pritličju in les v mezzaninu, vsak lokal ima sanitarije za zaposlene), za opremo poskrbijo najemniki. Razpis za trgovinske lokale, ki so še na voljo, bo objavljen predvidoma 30. januarja 2023 na spletni strani **center-rog.si**. Za dodatne informacije pišite na **info@center-rog.si**.

NATEČAJ ZA OBELEŽJE V PARKU IZBRISANIH

Ljubljana bo letos bogatejša za Center Rog, nov izdelovalniški prostor, ki nastaja v nekdanji tovarni Rog. Veliko tovarniško dvorišče se sočasno s prenovo spreminja v javni park, ki so ga na pobudo Amnesty International Slovenija in Civilne iniciative izbrisanih aktivistov poimenovali Park izbrisanih in s tem opozorili na 30. obletnico izbrisa 25.671 ljudi. K oblikovanju vsebine parka lahko prispevajo tudi zainteresirani posamezniki, saj Center Rog do 13. februarja 2023 vabi k izdelavi idejne rešitve za spominsko obeležje, ki naj bo uporaben objekt v funkciji javne opreme. Več o javnem natečaju je na voljo na spletnem mestu **center-rog.si**.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na **ljubljana.si**.

Zima v živalskem vrtu

JULIJA MILIČ

Da narava pozimi počiva, ne drži povsem. Nekatere živali v Živalskem vrtu Ljubljana so zelo dobro prilagojene nižjim temperaturam. Sibirskim tigrom in mačjim pandam z gostejšo dlako, majhnimi uhlji in košatim repom mraz ne pride do živega, zato znajo uživati tudi na snegu. Volkove in medvede v tem času prav tako greje čudovit kožuh z bogato podlanko. Samci losov in severnih jelenov so odvrgli svoje rogove, morska leva pa, zaščiten z dodatno podkožno maščobo, veselo čofotata po bazenu. Tudi vi se toplo oblecite in se jim pridružite na drsališču pri hišici, v kateri se z igro in stiskanjem grejejo sonca vajene surikate.

Tavčarjeva hiša ob Ljubljani

NINA KOŽAR

Na pobudo ministrstva za kulturo je bilo letošnje leto razglašeno za leto Ivana Tavčarja, ki ni bil le eden najboljših slovenskih piscev, gospodarstvenik, politik in aktivist, ampak med letoma 1912 in 1921 še zelo priljubljen župan Ljubljane. Z ženo Franjo, ki je bila prav tako politično in družbeno izjemno dejavna, sta med letoma 1887 in 1923 živela v čudoviti meščanski vili na Bregu 10, kjer je nastal tudi njegov najznamenitejši roman Visočka kronika. Danes je v obnovljeni spomeniško zaščiteni stavbi prijeten vinski bar, v katerem lahko ob kozarčku rujnega v miru berete knjige ali nazdravite v čast mesta z bogato kulturno dediščino.

Pripravljeni na sneg

NINA KOŽAR

Vreme zadnja leta ni naklonjeno smučanju na slovenskih smučiščih. Ljubitelji belih strmin pa vseeno izkoristijo vsak prost dan in centimeter snežne odeje, da odpeljejo vsaj nekaj zavojev po snegu. V Ski servisu Strel na Dunajski 421 skrbijo, da bi bili ti trenutki karseda v užitek, zato smuči pripravljajo in popravljajo z veliko znanja in pozornosti. S tehnologijo keramičnega brušenja, ki jo je v Slovenijo pripeljal smučarski as Boris Strel, robniki ne postanejo le ostri, ampak tudi gladki, kar zagotavlja lažjo vodljivost in boljši oprijem. Ker vedo, da smo vsi malce na tesnem s časom, pa lahko na njihovi spletni strani skiservis-strel.si naročite tudi prevzem smuči na domu.

Prva ljubljanska kavalirka

KAJA BENKO

Ekipo uglajenih, pozornih in prijaznih voznikov z električnimi vozili Kavalir že vrsto let predvsem starejšim in tistim, ki težje hodijo, krajša razdalje po mestnem središču in pokopališču Žale. Nepogrešljivi so tudi na območju UKC in Onkološkega inštituta Ljubljana, kjer s Klinko kavalirjem pacientom lajšajo dostop do tamkajšnjih klinik in ambulant. Pred novim letom je ekipo samih kavalirjev dopolnila prva voznica, kavalirka Nevenka Simić. Kolegi so jo prav kavalirsko sprejeli in uvedli v delo. Vedno nasmejana Nevenko, ki se med kavalirji izvrstno počuti, boste največkrat srečali v Klinko kavalirju. Pustite se ji zapeljati tudi vi!

Podžupani se predstavijo

V novem mandatu je župan Zoran Janković poleg prejšnjih štirih imenoval še dva nova podžupana, Boštjana Koritnika in Sama Logarja, prof. Janez Koželj pa bo svoje delo predal doc. Roku Žnidaršiču. Vse stare oziroma nove podžupane smo prosili, da Ljubljančankam in Ljubljančanom povedo, katera področja bodo v novem mandatu pokrivali in katerim projektom se bodo še posebej posvetili.

DEJAN CRNEK

podžupan

»Začenjam svoj tretji mandat na mestu podžupana Mestne občine Ljubljana. V prejšnjih dveh sem bil pristojen za šest za mesto in meščane zelo pomembnih področij: lokalno samoupravo, zdravstvo in socialno varstvo, šport, mestno redarstvo, inšpektorat ter zaščito in reševanje. V tem mandatu bom skrbel za eno manj, saj se področje športa seli k podžupanu Samu Logarju. V zadnjih osmih letih smo skupaj dosegli številne uspehe in uresničili veliko projektov. Vesel sem, da z županom Zoranom Jankovićem in ekipo nadaljujemo uspešno delo, s katerim smo poskrbeli za neverjeten razcvet Ljubljane v najboljšo zeleno prestolnico Evrope doslej; v zeleno, urejeno in čisto mesto, v katerem skrbimo za kakovostno življenje vseh generacij naših meščank in meščanov. Delovnega elana nam še zdaleč ni zmanjkalo in že se veselim vseh projektov, ki so pred nami. Nekateri izmed njih že potekajo, drugi še čakajo na začetek. Veselim se novih četrtnih centrov, med katerimi smo pravkar dokončali Center Golovec, pa odprtja novega, sodobnega pokritega olimpijskega bazena na Iliriji, začetka gradnje novega atletskega stadiona Ljubljana, novih zdravstvenih domov in zavetišča za brezdomce, če naštejem le nekatere. Vsak izmed njih je enako pomemben za kakovostno življenje in delovanje v naši ljubljeni Ljubljani. Prav zato je življenje v Ljubljani poezija, ki jo kot rojen Ljubljančan neumorno prebiram in uživam v njenih nadaljevanjih in razcvetu najlepšega mesta.«

ALEŠ ČERIN

podžupan

»Za peti zaporedni mandat na mestu podžupana sem se na povabilo župana odločil zato, ker smo odlična ekipa z zdravimi in prijetnimi medsebojnimi odnosi, ker me delo veseli in izpolnjuje in ker nas podpira tako veliko meščank in meščanov. Glavnina mojih podžupanskih aktivnosti bo tudi v tem mandatu usmerjena v delo mestnega sveta in naše svetniške skupine ter v urejanje razmerij z drugimi svetniškimi skupinami. V moj delokrog sodijo tudi pravna in kadrovska vprašanja, v osebno veselje in izziv pa mi je dogovarjanje s posameznimi ministrstvi o skupnih projektih, nalogah in najtrših orehih. Z županom Zoranom Jankovićem sodelujeva že 25 let in ne poznam človeka, ki bi bil tako delaven kot on, vsak dan od jutra tudi pozno v noč, pa tudi za vikende. Svoje delo opravlja s strastjo in se v celoti poistoveti z organizacijo, ki jo vodi. Impresivno je, za koliko stvari se zanima in s kakšnim izjemnim spominom obdeluje podatke. Delo z njim ni enostavno, zna biti naporno, pa tudi zabavno. Zato kljub temu, da z županom in ekipo skupaj že peti mandat vodimo Mestno občino Ljubljana, moje delo še zdaleč ni rutina. Ljubljana ni velemesto, je pa ravno prav velika, sodobna, prijetna, zelena in varna prestolnica. Ljubljano delamo lepo njeni prebivalke in prebivalci, svetovljani, prostovoljci, umezniki, ustvarjalci in čisto navadni ljudje, ki delamo dobra dela. Za razliko od skupine arhitektov, ki sicer zelo artikulirano pišejo in opozarjajo, kaj vse mestna oblast ne dela dobro ali celo slabo. To je po njihovem prepričanju praktično čisto vse, ne da bi ponudili boljše rešitve, skratka gre za kritizerstvo in pametovanje kar počez. In ti isti pred novembrskimi volitvami niso dognali, kako se zberejo podpisi za vložitev kandidature za mestni svet.«

TJAŠA FICKO

podžupanja

»Že 16 let mi je v spodbudo in ponos biti del velike mestne družine na čelu z županom Zoranom Jankovićem. Sodelovanje pri razvoju mesta je zame vsak dan velika odgovornost, hkrati pa ogromno zadovoljstvo ob zaključku vsakega projekta posebej. Veselim se sprememb na bolje in novosti, s katerimi zvišujemo kakovost življenja v mestu. Krepitev blagovne znamke mesta Ljubljana doma in v tujini je, tako kot ob nastopu funkcije, tudi danes moje veselje in vsakodnevni izziv, razvoj in hitre spremembe ne dovoljujejo mnogo počitka. Vodje organizacijskih enot in javnih zavodov, ki 'sodijo k meni' (kultura, turizem, komunikacija, marketing, razvojni projekti, mednarodno sodelovanje), so zanesljivi, pogumni in inovativni, svoja področja poznajo zelo dobro, prav tako smo se v preteklem desetletju in pol dodobra spoznali med seboj in je zelo lepo delati skupaj. Projekt Zelena prestolnica Evrope 2016 je presegel moja pričakovanja in še danes izjemno pozitivno odmeva, z njim smo občutno okrepili mednarodni ugled in prepoznavnost Ljubljane. Zdaj je pred vsemi nami Misijska 100, ki bo še zahtevnejša. Verjamem, da bomo tudi v prihodnje skupaj znali in zmogli doseči še veliko zmag v dobro našega mesta ter njegovih prebivalcev. Ljubljana je ravno prav velika in hkrati dovolj majhna. Zelena, varna in čista. Narava, ki mi je zelo ljuba, je povsod blizu. Lepo je živeti v naprednem mestu prijaznih in ustvarjalnih ljudi, v mestu z nasmehom, zato si želim, da takšna ostane tudi v prihodnje – za vse nas in za generacije, ki šele prihajajo.«

BOŠTJAN KORITNIK

podžupan

»Zaenkrat sem prevzel (so)skrb za področje predšolske vzgoje, izobraževanja in digitalizacije. Soskrb zato, ker sem ugotovil, da so sodelavci na teh področjih poznavalci, da vedo, kaj je (zdaj naš) skupni cilj, in tudi vedo, kako ga doseči, tako da revolucije ne bo, le ena glava in dve roki več, da bo že tako izjemni ekipi kaj lažje in kaj morda hitreje opravljeno. O osebnih ciljih je tako zgodaj po začetku zelo nevhvaležno govoriti. Osnovni cilj je gotovo, da pomagam pri doseganju ciljev tistih, ki področje, na katerem delujejo, dobro poznajo. Ker pogosto ni vprašanje, kaj je teoretično mogoče doseči, temveč predvsem, kaj je praktično izvedljivo, v danih okoliščinah in za dane naslovnike. Najprej bi rad dodobra spoznal izzive, sodelavce in posebnosti področja. Sprva bom sledil in pripomogel k doseganju ciljev že začrtane strategije, sčasoma pa nedvomno dodal še kakšen svoj pogled. A neodgovorno je, da pride človek v neko okolje z občutkom – da ne rečem megalomansko blodnjo –, da se razvoj začanja z njim. Sploh v Ljubljani, ki ji vsi, tuji strokovnjaki, obiskovalci ter, kar je najpomembneje, meščanke in meščani, priznavajo, da je v zadnjih 16 letih naredila izjemen preboj na vseh področjih. Zato se ne slepim: gotovo me imajo sodelavci več naučiti kot jaz njih, a novi pristopi in metode dela morda lahko kaj premaknejo tudi nekoliko hitreje. Kar navsezadnje naredi za ekipo vsak nov, zavzet, motiviran sodelavec. To pa nedvomno sem. Sploh, ker imam Ljubljano rad kot svoj in dom mojih otrok, na katerega sem prav ponosen.«

PROF. JANEZ KOŽELJ

podžupan

»Pred 16 leti sem dobil priložnost, da svojo kritiko v razvoju zaustavljenega mesta presežem z neposrednim vplivanjem na številne dejavnike, ki poganjajo prostorski razvoj mesta ali ga zavirajo. Razvojnega delovanja sem se lotil v prepričanju, da lahko z nakopičenim znanjem o zakonitostih urejanja in delovanja mesta, ki sem si ga pridobil v skoraj 40-letnem spremljanju, proučevanju in poučevanju oblikovanja mest, z veliko gotovostjo pomagam pri vzpostavljanju pogojev, potrebnih za preusmeritev negativnih razvojnih teženj samodejnega prostorskega razvoja mesta po tržnih načelih v preobrazbo mesta po trajnostnih načelih. Delo, ki sem si ga zastavil, se zaključuje, od 22 nosilnih projektov tega obdobja jih je bilo 20 uresničenih, nekateri so tik pred izvedbo, trije, tako ali drugače zapleteni, presegajo časovni okvir. S kolegom Rokom Žnidaršičem, ki prevzema moje področje, si deliva strokovne vrednote in celosten pogled na mesto, tudi na vlogo in pomen arhitekture v politiki. Hvaležen sem mu in prepričan, da me bo presegel, saj se mu obetata najmanj dva mandata. Obeta se mu več velikopoteznih projektov, ureditev krožne plovne poti po Ljubljani z vsem, kar obsega in poraja, gradnja samooskrbnega vrtnega mesta Hrušica, začetek gradnje naselja 3000 najemnih socialnih stanovanj v Stanežičah, lahko mu uspe celo razvozlati uganko Plečnikovega stadiona. Pri tem ima in bo imel mojo podporo, ko in če jo bo potreboval.«

MAG. SAMO LOGAR

podžupan

»Glavna področje mojega prvega mandata na položaju podžupana bo skrb za kakovosten in sodoben razvoj Ljubljane na področju športa. Šport je v današnjih časih nepogrešljiv del urbanega načina življenja in predstavlja pomembno družbeno dejavnost, ki se tesno povezuje z zdravstvom, turizmom in gospodarstvom. Javni interes na področju športa je torej precej širok in se razteza preko meja športne dejavnosti, kar zahteva skrben, strokoven, trajnosten in skladen strateški razvoj tako na področju tekmovalnega športa, športne rekreacije, razvoja športnikov in športnih delavcev, kot tudi na področju organiziranosti, delovanja in financiranja športnih organizacij. Pogoje za omenjen razvoj športne dejavnosti bomo vzpostavljali z obnovo obstoječe in izgradnjo nove sodobne športne infrastrukture, kot so na primer pokriti olimpijski bazen Ilirija, kopališče Vevče in Atletski center Ljubljana. Kot podžupan in svetnik stranke Gibanje Svoboda si bom v sodelovanju z županom Zoranom Jankovičem ter ekipo sodelavcev Mestne občine Ljubljana prizadeval, da bo Ljubljana tudi v prihodnje ponosno pozdravljala in slavila uspehe vrhunskih športnikov in športnih ekip, zagotavljala živahen prostor različnim množičnim športnim prireditvam in tekmovanjem najvišjega ranga ter da bo zagotavljala odlične pogoje za aktivno in organizirano vadbo čim večjega števila prebivalcev vseh generacij. Z razvojnimi projekti, programi in ukrepi bomo skupaj z vsemi deležniki v športu uresničevali cilj, da Ljubljana postane prepoznavna prestolnica športa in dobrega počutja v mednarodnem merilu.«

DOC. ROK ŽNIDARŠIČ

»Moje področje bo skrb za skladen prostorski razvoj mesta in kakovostne posege v prostor, kar zahteva sodelovanje tako z oddelki in službami mestne uprave kot tudi javnimi podjetji. Glavni cilj, ki sem si ga zastavil, je zasledovanje vizije sonaravnega in skladnega, celostnega razvoja mesta po sodobnih strokovnih načelih. Prizadeval si bom za kakovosten, povezan in dobro vzdrževan javni prostor ter kakovostne arhitekturne in krajinsko arhitekturne posege v mesto. Ključni sta razbremenitev centra z zgostitvami na obrobju in njegova povezanost s krajinskim zaledjem odprtega prostora zelenih klinov, urbanih gozdov ter akvatorija Ljubljanice in Save. Potrebna je celostna prenova Poti spominov in tovarištva, zagotoviti je treba boljšo povezanost mreže kolesarskih stez. Energetska izraba Ljubljanice s krožno plovno potjo bo prinesla enega pomembnejših razvojnih impulzov in bo reko še bolj približala mestu. Posebna tema je skrb za naravo, ki je priložnost za prenovo živalskega vrta v sodobno naravovarstveno središče. Ob skrbnem razvoju novih stanovanjskih sosesk in celostni, tudi protipotresni prenovi obstoječih bo bistveno urejanje mirujočega prometa. V povezavi z boljšo učinkovitostjo javnega potniškega prometa, povezanega s skupinskim dinamičnim prevozom in železnico, s ciljem njenega preoblikovanja v regionalno železnico po izgradnji razbremenilne tovarne in hitre proge. Ker imam rad Ljubljano, si bom prizadeval za vzorno in celostno prenovo kulturne dediščine s poudarkom na modernizmu in prioritetenih projektov Plečnikove dediščine: osrednje tržnice, Baragovega semenišča, bežigrskega stadiona in Križank.«

Kdo bo prihodnja štiri leta odločal v Mestnem svetu

Za kandidiranje za mestno svetnico oziroma mestnega svetnika Mestne občine Ljubljana se človek odloči zato, ker ima svoje mesto in someščane enostavno rad. In ker bi kot Ljubljančanka in Ljubljančan rad tudi aktivno prispeval k razvoju mesta. Da bo res mesto za vse, ki v njem živimo in/ali delamo. Pa tudi za tiste, ki ga obiščejo. Na novo izvoljeni mestni svetnice in svetniki se vam predstavljajo vsak s svojo razlago, zakaj imajo Ljubljano radi.

LISTA ZORANA JANKOVIČA

JELKA ŽEKAR

»Ko sem pred 40 leti prišla v Ljubljano, sem bila prepričana, da ne more nadomestiti mojega rodnega Celja. Splet okoliščin in dogajanj je vplival na to, da sem ostala v Ljubljani, ki sem jo vzljubila in je tako postala moje novo domovanje. Ljubljana nam ponuja vse, kar ponujajo evropske prestolnice. Številne nagrade za dosežke, ki omogočajo boljšo kakovost življenja v mestu, to potrjujejo. Zaradi svoje majhnosti pa je lahko obvladljiva in dobra iztočnica za obisk morja, gora, prekmurske ravnice ali dolenskih gričev.«

DR. MARTA BON

»Več svetovnih mest ko obiščem, bolj se mi utrjuje prepričanje, da želim živeti tu in nikjer drugje; da je to mesto, ki je najlepše; to ljubo mi mesto, kjer svobodno živim, diham, se vračam, ustvarjam, jočem, delam, ljubim, služim, doživljam ... Od leta 2006, odkar sem mestna svetnica, pa s predanostjo ozaveščam še o soodgovornosti za vsesplošni razvoj mesta, odgovornosti za soustvarjanje pogojev bivanja, kjer smo Ljubljančanke in Ljubljančani lahko povezani, ustvarjalni, varni, sočutni, solidarni in ponosni.«

DUNJA PIŠKUR KOSMAČ

»Ljubljano, pa čeprav ni moje rojstno mesto, imam rada, ker je lepa, varna, urejena in prijazna za vse skupine prebivalcev, ki živijo v njej. To lahko občutimo na vsakem koraku, ob vsakem času, tako domačini kot obiskovalci. Upam in želim si, da se bo še naprej razvijala vsem nam v veselje in ponos.«

MARJAN SEDMAK

»Ljubljana je mesto, ki goji pripadnost, ki pa ni lokalpatriotizem. Ljubljana je metropola, v prevodu mesto mati, vsak dan se poveča za tretjino siceršnjega prebivalstva. Je tudi svetovljansko mesto, seva v svet in svet seva vanj. Malo je mest, kjer se te niti tako skladno prepletajo med seboj – še tujec se v Ljubljani počuti domače. Pa še osebna nota: za triletnega begunca, ki mu je Ljubljana 23. avgusta 1941 ponudila streho, odporniška solidarnost pa preživetje, ko so bili starši v zaporih in taboriščih, je to mesto, ki ga mora imeti rad.«

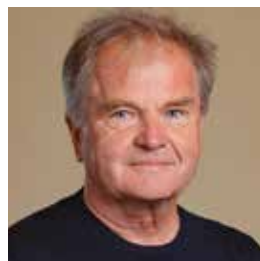
JULKA ŽIBERT

»Kot Ljubljančanka sem ponosna, da je bila Ljubljana srce odpora proti nacizmu in fašizmu, taka tudi ostaja, zato ponosno nosi ime mesto heroj. Kot mestna svetnica z veseljem aktivno sodelujem v ekipi župana in podpiram njegovo vizijo za vsestranski razvoj Ljubljane. V letu 2023 se veselim odprtja kreativnega Centra Rog pa novih bazenov Ilirija in Vevče ter vseh drugih načrtovanih projektov. Ljubljana je moje mesto, v njem živim in delam vse svoje življenje. Zato jo imam rada.«

STANKA FERENČAK MARIN

»V Ljubljani živim in delam od svojega 18. leta in se ves čas udeležujem v različnih oblikah družbenega in političnega dela. Vesela in ponosna sem ob razvoju mesta na kulturnem, športnem, turističnem ... predvsem pa na socialnem področju. Veselim se novih projektov, ki bodo povečali kakovost bivanja v mestu in prepoznavnost Ljubljane tudi širše. Zato imam rada Ljubljano, ker se nenehno nekaj novega dogaja in ker lahko sleherni občan sodeluje pri tem, ker se problemi rešujejo strpno in z razumevanjem.«

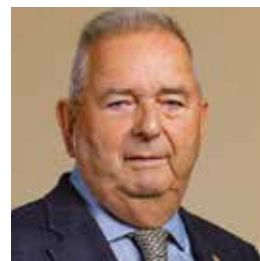
IZTOK KORDIŠ

»Ljubljano imam rad, ker je moj dom. Je mesto, ki ima vse, kar imajo velika mesta, hkrati pa je ohranila šarm in toplino malih mest. Je mesto, ki ga Grajski grič, Golovec, Rožnik in Ljubljana povezujejo z naravo in kjer je vedno več priložnosti, ki te zvabijo, da se usedeš in uživaš v prepletu sija arhitekturnih lepot z urejeno danostjo narave. Z veseljem in ponosom sodelujem z ekipo, ki je urejenosti mesta in njegove okolice v preteklih letih posvetila toliko pozornosti, in prepričan sem, da je mogoče oživiti še veliko skritih kotičkov.«

FRANCKA TROBEC

»Čeravno nisem rojena v Ljubljani, tu živim že skoraj tri četrt stoletja, zato se počutim Ljubljančanko. To je moje mesto, tu imam družino, otroke in vnuke in prav vsi se tu počutimo odlično. Zakaj? Ljubljana je ravno prav velika, obkrožena s čudovito naravo, zelena, čista, bogata s kulturo, športom, izobraževanjem, prijazna domačinom in turistom ter ima vse, kar imajo velika mesta. Ljubkovalno nam rečejo 'žabarji', zato si želim, da bi bili Ljubljančani na Barje in žabe bolj ponosni, saj je žaba simbol sprememb, razvoja in kreativnosti!«

TONE PODOBNIK

»Prihajam iz Četrtna skupnosti Polje, ki je še pred kratkim bila 'tam nekje na obrobju mesta', pozabljena. V zadnjih desetih letih pa je postala ena najbolj urejenih, zame tudi najlepša ljubljanska četrt. Sedanje vodstvo na čelu z županom je uvidelo, da so potrebna vlaganja ne le v središče mesta, temveč tudi v njegovo okolico. V novem letu pa smo tik pred začetkom gradnje kopališča na Vevčah. Ob ekipi, ki zna in tudi zmore, je prijetno delati!«

MAG. MOJCA LOZEJ

»Tu je moj dom, tu živijo moja družina in prijatelji. Tukaj živijo srčni ljudje, ki se spoštujejo. V njem se počutijo sprejeti in dobrodošli vsi. Vsi mi meščani vsak na svoj način prispevamo, da ima naše lepo mesto tako lepo dušo: ker se radi udeležujemo prireditve, ker skrbimo, da so vrtovi gostincev polni, da branjevke na tržnicah več prodajo, ker se spodbujamo in si pomagamo. Svoje mesto imam rada ne le zaradi urejenosti, čistoče, varnosti in aktivnosti, ki jih ponuja, temveč zaradi ljudi, ki imajo to mesto radi, tako kot ga imam jaz.«

NADA VERBIČ

»Ljubljana je moje rojstno mesto, v katerem živim kakovostno in varno. Prijazno je do otrok, starejših in invalidov. Pomembno je tudi, da je solidarno in spoštuje vse drugačnosti. Uživam v sprehodih po Tivoliju, živalskem vrtu, Plečnikovi tržnici, kot tudi po Ljubljanskem gradu, ki se ponosno dviga nad mestom. Veselim se vsakoletnega pohoda po Poti spominov in tovarištva, navijam na maratonu, rada obiskujem vrhunske kulturne, športne in družabne prireditve. Mesto se intenzivno razvija in ponosna sem nanjo, na svojo ljubljeno Ljubljano.«

DANILO ŠARIĆ

»Ljubljana je moje mesto. Tukaj sem se rodil. V Ljubljani sem preživel mladost. Tukaj živim. V Ljubljani se mi je rodila hči, tu sem spoznal Dorotejo. Tukaj bom tudi ostal. Ljubljana je moj dom.«

GIBANJE SVOBODA

VESNA UGRINOVSKI

»Ljubljana je raznoliko mesto, ki nam ponuja visoko kakovost življenja z razgibano ponudbo površin na prostem. S svojo geografsko lego daje prebivalcem Ljubljane možnost hitrega dostopa v sosedске države, skok na morje ali v gore. Ljubljani daje poseben pečat center mesta, ki je zaprt za promet, s tem se izvajajo ukrepi za zmanjševanje onesnaženosti zraka in omejevanje hrupa. Razvoj Ljubljane je mogoče še nadgraditi in izkoristiti potencial, ki ga Ljubljana nosi v sebi. Je majhno mesto s sposobnostjo organizacije velikih športnih dogodkov.«

KOSTJA ŽIDAN

»Kot rojen Ljubljančan se zavedam privilegija življenja v prestolnici, saj ponuja številne možnosti za dobro kakovost življenja na vseh področjih. Kot svetnik se veselim nadaljnega razvoja svojega mesta, ki ima še veliko potenciala za razvoj, tako na športno-rekreativnem kakor tudi kulturnem in infrastrukturnem področju. Želim si, da bi bila Ljubljana mesto za vse generacije.«

DR. DUNJA LABOVIĆ BEGOVIĆ

»Ljubljano ima vsakdo rad. Ravno prav velika in bohotno zelena nam ponuja kakovostno bivanje in vključujoče sožitje. Zgodovinsko hrabra, zmajevsko ponosna, kulturno svobodna ter ženstveno čutna je kot taka mesto mojih prednikov, mene, mojih otrok. V njej živijo ljudje, ki jih imam rada, ljudje, ki jih spoštujem, občudujem, od katerih se učim novih stvari, se ob njih sprostim in sem vedno lahko jaz. V Ljubljani živimo ljudje, ki jo ljubimo in čutimo, da ona ljubi nas.«

DR. MARKO MAVER

»Ljubljana ponuja nekaj za vsakogar. Mesto je zeleno in dovolj majhno, da se človek ne zgubi. Rad imam Ljubljano, kjer se lahko počutim varnega, kjer ob sobotah na tržnici lahko dobim svežo zelenjavo in ribe, kjer ob Ljubljani spi jem kavo in se sprehodim skozi urejeno in čisto mesto. Rad imam tudi bližino hribov in narave, ki mi veliko pomenijo. Po 15 letih v tujini sem se vrnil v Ljubljano z namenom, da prispevam predvsem k še bolj trajnostni naravnosti mesta in poskrbim, da se bodo tudi drugi meščani in meščanke ter gostje v njej počutili doma.«

KSENIJA PIŠLJAR

»Ljubljano imam rada, ker je mesto z dušo. Rada imam mesta, kjer se ohranja staro mestno jedro, kjer so ulice s hišami tesno skupaj in z ozkimi prehodi. Rada se sprehajam po tlakovanih ulicah starega mestnega jedra in obožujem kavarnice v skritih kotičkih. Prav tako pa imam rada življenje na obrobju, kjer samo stopim iz hiše in že sprehajam psa po zelenih travnatih površinah ali skočim na bližnji hrib. Vsega tega ima Ljubljana veliko in to moramo ohranjati in spodbujati.«

LUDVIK BAGARI

»Ljubljana na obali oceana. Verzi pesnika najbolje opišejo lego mesta na zemljevidu narodov, kamor v pristan pripluje veliko ladij. Elementi prestolnice, univerza, parlament, gospodarske institucije, kulturno-umetniška središča ... rišejo sliko jedra idej in pretoka življenjske dinamike, kjer je odprtih tisočero možnosti za razvoj vsakega posameznika in njegovih ambicij. Imeti rad neko mesto pomeni nositi s sabo lep spomin in željo po novih, modernih izkušnjah, ki jih ponuja Ljubljana.«

SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA

MAG. KATJA DAMIJ

»Ljubljano imam rada, ker je to moje mesto. Mesto, v katerem sem se rodila in v katerem se počutim doma. Ljubljano imam rada zaradi knjižnic, šol in fakultet, pa tudi zaradi igrišč in zelenih površin. Ker si blizu narave. Pa tudi zato, ker bo še prijaznejša, ko se izboljšata promet in parkiranje. Ker bo še dostopnejša, ko se izboljšata zdravstvo in stanovanjska situacija. Ker sem za varnost, zdravje in čisto okolje. V mestnem svetu si bom prizadevala za izboljšave v praksi, za ljudi. Ker si zaslužimo, da bi v Ljubljani živeli varno in zdravo.«

IGOR HORVAT

»Sem rojen Ljubljančan in živim v Ljubljani vse svoje življenje. Ljubljano imam neizmerno rad, ker sem tu preživel mladost, izkusil prvo zaljubljenost, se izraževal in spoznal veliko dobrih ljudi. Tu sem si ustvaril družino in svojo eksistenco. Ljubljana ponuja nešteto možnosti za vsakogar, tako za meščane kot obiskovalce mesta. Mora pa Ljubljana temeljiti na skladnem razvoju mesta, v mislih imam predvsem območja na obrobju. Vsak prebivalec je pomemben, nihče ne sme biti prezrt. In takrat bo Ljubljana prijazna za vse. Svetovljanska, bi lahko dejali.«

MARUŠA BABNIK

»Ljubljana je mesto priložnosti za vse generacije; torej se lahko razvijamo, si postavljamo izzive, izpolnjujemo visoka pričakovanja, premagujemo ovire in si postavljamo dosegljive cilje, ki jih uresničujemo korak za korakom. V varnem, kulturnem, zelenem, razvitem mestu znanja, inovacij in možnosti za napredek na osebnostnem in profesionalnem področju je človek preprosto SREČEN.«

ANTON GROŠELJ

»Sem svetnik, hkrati pa tudi občan in prebivalec Ljubljane. Oboje, moja večdesetletna iskrena politična opredelitev, ki je danes tudi moj odlični življenjski stil, če že ne kar svetovni in življenjski nazor, in hkrati bivanje v tem simpatičnem mestu, bo narekovalo način mojega dela in aktivnosti v aktualnem, očitno zelo razburkanem mandatu mestne samouprave. Drugače sem tudi upokojenec. Uspelo mi je ohraniti zdravje in fizično aktivnost. Upam, da bo tudi z zdravstvenega vidika moje delovanje lahko usmerjeno v pravo smer, torej v resnici za občane, in ne obratno.«

KSENIJA SEVER

»Sem rojena Ljubljančanka, mladost sem preživela v centru, zdaj pa z družino živim v Šentvidu. Po končani klasični gimnaziji sem se vpisala na višjo upravno šolo in delala na področju financ. Od leta 2014 sem mestna svetnica. Ljubljana je grajsko mesto s starim mestnim jedrom, tu so male ulice, reka s svojim zelenjem in griči v okolici. Je prestolnica države. Živeti v urbanem okolju, kjer imaš delo, možnost rekreacije in izobraževanja, je privilegij. Kraj, kjer se rodiš in preživiš mladost, pusti v tebi neizbrisen pečat.«

MATJAŽ VEDE

»Ljubljana je nekaj posebnega. Je velemesto v malem. Vsakič, ko se potepam po svetu in spoznavam velemesta, se z veseljem vrnem v rodno Ljubljano. Ima vse, kar ima jo velemesta po svetu, samo bolj je urejena. Vesel sem, da mi je dana možnost, da lahko kot mestni svetnik aktivno sodelujem pri razvoju mesta.«

PETRA BLAJHRIBAR KUBO

»Ljubljana je bila moja prva ljubezen. Ljubljana so bili sprehodi z mamico ob Ljubljani, od Kodeljevega do Fužin. Ljubljana so bili sprehodi s psom na Ljubljanski grad, poslušanje pojoče ure Šentjakobskega gledališča, nedeljski sprehodi po starem mestnem jedru in stikanje za starinami. Ljubljana pa je tudi bolečina. Bolečina ob pogledu na arhitekturne spake, ki rastejo kot gobe po dežju, bolečina ob misli na vse, ki so brez osebnege zdravnika, bolečina ob pogledu na tiste na rob odmaknjene, bolečina ob misli na razprodajo občinske lastnine.«

IŠTVAN IŠT HUZZAN

»Četudi sem se polovico svojega življenja potepal po tujini, mi nobena prestolnica ni mogla nadomestiti Ljubljane, ker moj dom je in vedno bo med Barjem in Šmarno goro. A svojega doma nima vsak rad. Ljubljana pa je bila venomer dobra do mene, saj me nikoli ni skrbelo, da jutri ne bom pil čiste vode, in ker sem takrat, ko sem jo potreboval, vedno imel dostop do zdravstvene oskrbe. Tudi ograje in varnostniki mi nikoli niso preprečevali gibanja po javnih površinah. Zdaj je čas, da dobroto mesta vrnemo, da bodo tudi naši zanamci lahko rekli, da imajo radi svoj dom.«

MAG. MARKO KOPRIVC

»Mladost sem preživel na Poljanah, tukaj sem domač. Družbeno aktiven že iz mladinskih časov. Poznam pluse tukajšnjega življenja ter problematiko na številnih področjih. Poznam pa tudi načine, kako Ljubljana pomaga svojim ljudem, kako si ljudje tukaj pomagajo med seboj. Zagotovo sem pristranski, ampak Ljubljana je mesto heroj in to priznanje ponosno nosimo v sebi ter ga s svojimi dejanji ohranjamo. Solidarnost, svoboda, zavezanost miru in antifašizmu so vrednote, ki jih živimo, in to jasno povemo, če je treba, tudi na glas. Zato imam rad Ljubljano.«

LEVICA

DARINKA KOVAČIČ

»Ljubljano imam rada, ker je moj rojstni kraj in dom.«

URŠKA HONZAK

»Ljubljana mi že vse življenje ponuja vse, kar potrebujem: od vrtca, osnovne in srednje šole ter fakultete do zdravstvenih storitev, kulturne ponudbe in zelenih površin. A naštetu v zadnjem času postaja nedostopno vse več ljudem – od družin, ki plačujejo predrage najemnine, do starostnikov, ki čakajo na pomoč na domu ali posteljo v domu, v zadnjih mesecih pa so ostali še brez zdravnika. Ker si želim, da bi bila Ljubljana resnično dom za vse svoje prebivalke in prebivalce, bom v mestnem svetu še naprej delovala za njihovo dobrobit.«

ARNE JAKOB ZAKRAJŠEK

»V Ljubljani biva od rojstva, zato je razvoj mesta že od nekdaj pomemben del mojega vsakdana. Z zaskrbljenostjo spremljam zgrešeno politiko dolgoletnega župana, pod katerim je Ljubljana postala mesto luksuznih stanovanj, prekarnege dela, visokih najemnin, garažnih hiš, nakupovalnih središč in butičnih lokalov za turiste, brez trajnostne prometne ali resnične zelene vizije in z razpadajočim javnim zdravstvom. Ker imam rad Ljubljano, si želim, da bi spet postala mesto, namenjeno prebivalcem (pa tudi alternativnim conam), ne le turistom in bogatašem.«

NOVA SLOVENIJA – KRŠČANSKI DEMOKRATI

GANIMET SHALA

»Pomembno se mi zdi, da se ljudje počutijo del družbe, ne glede na narodnost, spol, vero ali katerokoli drugo okoliščino. Prav tako se mi zdi pomembno, da so vsi, ki si to želijo, lahko del oblikovanja naše skupne prihodnosti. Želim, da našo družbo bogatijo aktivnosti, kjer se lahko svobodno združujemo, razvijamo svoje talente, organiziramo pomoč ter se počutimo dobro in sprejeto. V Ljubljani je to način življenja, zato jo imam resnično rada. Kljub možnostim za življenje v drugih evropskih državah sem ostala tukaj, ker se tukaj dobro počutim.«

MOJCA SOJAR

»Ljubljano imam rada, ker je prestolnica naše samostojne države, ker je središče Slovenije in ker je obstala, čeprav je skozi njo šla zgodovina, ki ni bila vedno najbolj prijazna do nje. V Ljubljani živim že vse svoje življenje, zato mi ni vseeno, kako se spreminja, kdo jo spreminja in kakšno postaja življenje v njej. Želim si, da bi imeli svoje mesto radi vsi, ki v njem živimo, zato se potrudimo, da bo v mestnem svetu slišan in upoštevan vsak glas, ki bo prispeval k bolj zdravni, bolj urejeni in bolj varni Ljubljani.«

LISTA ŠPORT ZA ZDRAVJE

GAŠPER KROMAR

»Imam srečo, da imam urejen dom, na kate-rega me vežejo lepi spomini. Dom je nekaj, kjer se počutimo sproščeno, varno, udobno ... Hkrati je dom nekaj, čemu moramo nameniti čas. In zakaj imam rad mesto Ljubljana? Ker je Ljubljana moj dom. Ker želim vsem občanem in občanom, da bi občutili varnost in toplino doma, se bom potrudil in delal v smeri, da bo Ljubljana to omogočala. Skupaj z Listo šport za zdravje se bom zavzemal, da bo Ljubljana varen ter topel dom za vse Ljubljančanke in Ljubljančane.«

PIRATSKA STRANKA SLOVENIJE

JASMIN FERATOVIĆ

»Ljubljano imam rad zaradi ljudi in skupnosti, ki smo jo tu oblikovali. Mesto je živa stvar, ni samo beton in infrastruktura, temveč je tisto, kar ta infrastruktura ljudem omogoči, da naredimo. Žalosti me, ko vidim, da Ljubljanci ne živimo tako, kot bi hoteli. Vidim ideje, vidim želje, ki ostajajo neuresničene, a potencial še vedno ostaja in nad Ljubljano ne želim obupati.«

SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA

DR. TINA BREGANT

»Moj dom je, kjer so doma moji ljudje: družina, prijatelji in prijazni Ljubljankinje in Ljubljanci, ki jih srečujem na sprehodih po Rožniku. Uživam v Narodni galeriji s krasnimi slikami Ivane Kobilce in Helene Vurnik; Leonori v Prirodoslovnem muzeju; v navdihu neandertalčeve piščali. Razveseli me preživeti dan v Hiši eksperimentov. Rada se sprehodim po barviti tržnici in mestnem jedru. Ker meso diha skozi glasbo, kar je dokazal Gustav Mahler, ki je tu deloval, uživam na Festivalu Ljubljana, v operi in filharmoniji.«

VESNA – ZELENNA STRANKA

DR. JASMINKA DEDIĆ

»Ljubljano imam rada zaradi njenih odprtih, vztrajnih in ponosnih ljudi, ki niso izgubili upanja in se še naprej borijo za pravico do mesta. Pravica do mesta pa ni zgolj pasivna pravica, da imamo zagotovljen dostop do mestnih storitev, ki že obstajajo in kot jih definirajo mestni načrtovalci, nepremičninski investitorji in malomeščanska elita. Pravica do mesta je veliko več, saj v sebi nosi tudi aktivno pravico, da mesto (pre)oblikujemo in (so)ustvarjamo kvalitativno drugačne vzorce skupnega življenja in upravljanja mesta.«

SAMOSTOJNI SVETNIK

JOŽEF HORVAT

»Ljubljano imam rad, ker je polna naravnih bogastev, kot so kakovostna pitna voda in zaščitena območja lepih naravnih habitatov, ker je polna prijaznih ljudi, kulturnih spomenikov, predvsem Plečnikovih. Ljubljana ima bogato zgodovino, je križišče mnogih tokov. Tukaj so pustili pečat mnogi narodi in vse to nas opominja, da smo strpni drug do drugega, da znamo poiskati dialog in stremimo k temu, da rastemo kot skupnost.«

GLAS ZA OTROKE IN DRUŽINE

ALEŠ PRIMC

»Stranka Glas za otroke in družine in jaz osebno se zahvaljujemo vsem Ljubljancem in Ljubljankam, ki so volili Glas za otroke in družine za mestni svet in mene za župana. Na volitvah sem kandidiral, ker se Ljubljana utaplja v problemih. Groza me je, da več deset tisoč ljudi nima osebnega zdravnika. Vsak dan stojimo v prometni gužvi. Desettisoči Ljubljank in Ljubljancev se matrajo po stopnicah v blokih, ker nimajo dvigal. Za reševanje teh in drugih velikih problemov moramo vsi stopiti skupaj. Upam, da bomo. Srečno želim vsem v novem letu!«

Letos nad neurejeno zunanje oglaševanje

V skladu z novo uredbo o razvrščanju objektov, ki je pristojnost nadzora nad vsemi objekti za oglaševanje prenesla na občinske inšpekcije, je Inšpektorat MOL letos že začel usmerjeni nadzor na področju zunanjega oglaševanja.

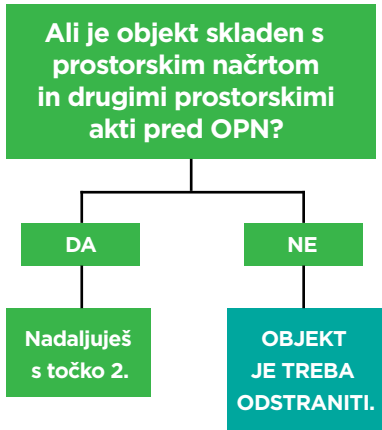
V popisu objektov za oglaševanje, ki je bil izveden leta 2020, je bilo ugotovljeno, da je na območju MOL postavljenih skoraj 10.000 objektov za oglaševanje. Po tem, ko so se na MOL zaradi neurejenega stanja na področju zunanjega oglaševanja več let trudili za prenos pristojnosti nadzora oglaševanja po gradbeni zakonodaji na občinske inšpekcije, je lani poleti začela veljati Uredba o razvrščanju objektov, ki je pristojnost nadzora nad vsemi objekti za oglaševanje prenesla na občinske inšpekcije.

Gre tako za objekte, katere so postavila podjetja, registrirana za oglaševanje, kakor tudi za objekte, ki so namenjeni oglaševanju opravljanja različnih dejavnosti, kot so na primer frizerski saloni, vulkanizerji, prodajalne in podobno.

Nadzore Inšpektorat MOL izvaja na javnih in zasebnih površinah po akcijskem načrtu, in sicer najprej ob vpadnicah in nato po karejih znotraj četrtnih skupnosti. V postopke bodo vključevali lastnike zemljišč in nepremičnin, na katerih so postavljeni ali pritrjeni objekti za oglaševanje. Če odločbe ne bodo izvršene, bodo na nepremičnine vpisane zaznambe črnih gradenj, ki bodo do odprave nepravilnosti (odstranitve ali legalizacije objekta) onemogočale razpolaganje z nepremičnino.

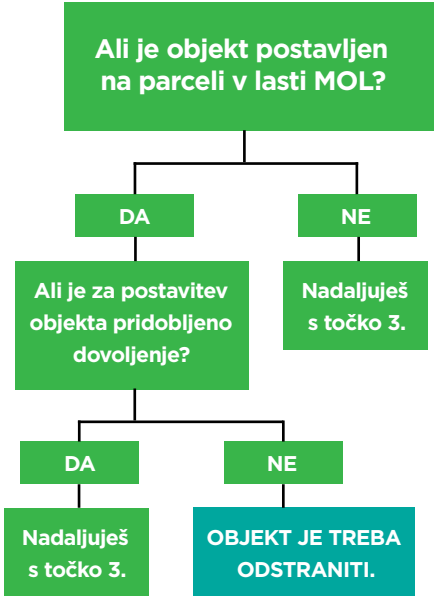
Nadzore bodo izvajali na treh področjih in za vsak objekt izvedli preverbe z naslednjih vidikov:

1. PREVERBA

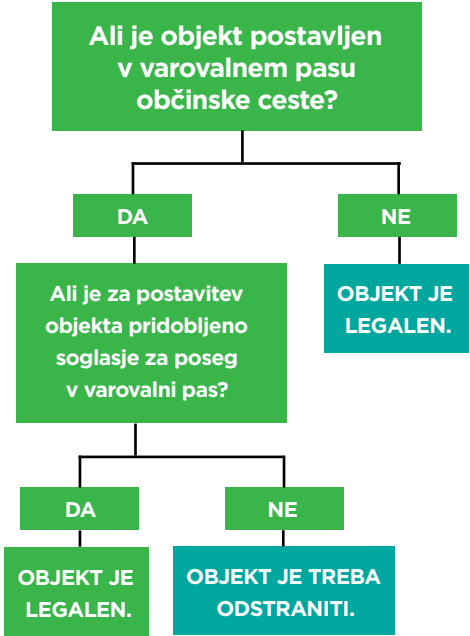
Legalnost postavitve se preveri glede na določila prostorskih aktov v času postavitve.

2. PREVERBA

Za oglaševanje na parcelah v lasti MOL je treba na podlagi javnega razpisa pridobiti dovoljenje.

3. PREVERBA

Za poseg v varovalni pas občinske ceste je treba pridobiti soglasje na podlagi podane vloge.

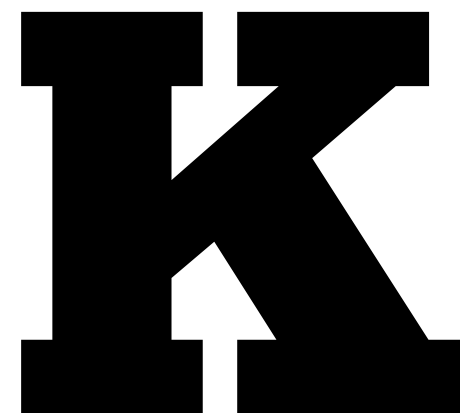
POMEMBNO

- Točki 1 in 3 se uporabljata za objekte, postavljene na parcelah v zasebni lasti, medtem ko vse točke veljajo za objekte, postavljene na parcelah v lasti MOL.
- Za legalnost postavitve je treba izvesti vse tri preverbe v navedenem zaporedju.

NOČ IN DAN

Splošna nujna medicinska pomoč, kjer poleg dela v ambulantni ekipe nujne medicinske pomoči izvajajo tudi nujne intervencije na terenu in neodložljive hišne obiske, ima svoja vrata odprta noč in dan. Ko rečemo urgencia, se nam poleg situacij reševanja življenj v mislih pogosto pojavi slika dolgega čakanja v čakalnici, še posebej v zadnjem času. Kaj se dogaja v ozadju tega čakanja in kako poteka delo na urgenci?

MOJCA GRIZOLD

am se odpravimo, ko potrebujemo nujno medicinsko pomoč? Navadno na urgenco, natančneje na splošno nujno medicinsko pomoč (SNMP), če tja ne moremo sami, pokličemo 112, v nujnih primerih nas medicinsko osebje obišče tudi na domu. Na urgenco odidemo z upanjem, da bodo poskrbeli za nas in bom spet v redu. Ko pa smo tam, začnemo upati, da bomo čim prej na vrsti za pregled. V časopisih smo znova brali,

kako so ljudje na pregled čakali tudi po šest ur in kakšna gneča je bila.

Od zunaj se dogajanje v stavbi zdi dokaj umirjeno, a ko vstopimo, se slika spremeni. Medicinsko osebje, ki vstopa v različne ambulantne sobe in izstopa iz njih ter hiti sem ter tja. Številni bolniki, ki – nekateri že precej neučakano – čakajo na pregled ali izvide, pa z obrazi izražajo slabo počutje in nejevoljo.

Poglejmo si pot od vstopa na urgenco do izstopa. Ob vhodu nas navadno najprej pozdravi varnostnik, ki nas napoti do sprejemnega okenca. Tam triažni medicinski sestri opišemo svoje težave, zaradi katerih smo prišli, in predložimo osebni dokument; pomembno je, da ga imamo s seboj, saj nam zdravnik brez identifikacijskega dokumenta ne more napisati izvida, to pomeni, da nas ne more pregledati (izjema so seveda življenjsko ogrožene osebe). Nato triažna sestra na podlagi tako imenovane triažne matrike s pomočjo računalniškega programa določi, za kako nujno zdravstveno stanje gre, torej kako hitro moramo biti pregledani pri zdravniku. Obstaja pet

triažnih kategorij, ki so označene vsaka s svojo barvo: rdeča, oranžna, rumena, modra in zelena – te so pacientom vidne tudi na zaslonih v čakalnici, na katerih se izpisuje, kdaj je kdo na vrsti.

Kdaj gre za nujno stanje?

- Če nas duši, močno boli v prsih ali izgubljam zavest.
- Če nam nenadoma ohromi del telesa.
- Če nenadoma dobimo hud glavobol z bruhanjem, motnjami vida, govora, spomina s pridruženno visoko temperaturo ali brez nje.
- Če bruhamo, izkašljujemo ali odvajamo kri ali črno, smrdeče, mazavo blato.
- Če imamo na novo nastale motnje srčnega ritma (prepočasen (< 50), prehitel (> 150) ali popolnoma nereden utrip).
- Če imamo več dni visoko temperaturo in smo ob tem omotični, oslabei, bledi, potni in imamo neobičajno nizek krvni tlak.

»VSEM NAM JE V INTERESU, DA PACIENTA ČIM PREJ PREGLEDAMO.« PRIMARIJ DR. MARKO ZELINKA, DR. MED., SPEC.

V rdečo kategorijo sodijo življenjsko ogrožene osebe, ki skorajda ne kažejo znakov življenja in so nemudoma napotene v obravnavo. V oranžno spadajo tisti bolniki, katerih življenje bo brez hitre pomoči ogroženo, zato morajo biti pregledani v roku desetih minut, rumena barva označuje nujno stanje, pri katerem pacient potrebuje prednostno obravnavo, zelena in modra barva pa zdravstvena stanja, ki ne zahtevajo posebno hitrih intervencij, kar pomeni, da lahko pacient na zdravniški pregled počaka nekoliko več časa oziroma bodo imele prve tri omenjene kategorije prednost.

Po določitvi kategorije torej sledi »zloglasno« čakanje v čakalnici. Kako pravzaprav to deluje? »S čakanjem na pregled pacient pridobiva točke,« pojasnjuje primarij dr. Marko Zelinka, dr. med., spec. Pri tem uporabljajo program, ki preračunava točke glede na barvne kategorije nujnosti obravnave pacienta, kar vidi le medicinsko osebje, tako da ves čas vedo, kdaj mora kdo priti na vrsto. »Na primer kot pacient modre kategorije imaš na začetku eno piko, multiplikator pa je 0,01 na minuto, pacient, ki spada v rumeno kategorijo, pa ima že od začetka 20 pik in multiplikator 0,1 ter bo imel v roku ene ure 50 pik, medtem ko bo imel pacient v modri kategoriji v roku ene ure dve piki in pol. Tak je sistem in je edini pravičen,« pravi primarij. Namen triaže je namreč ta, da je pacient na vrsti takrat, ko mora biti pregledan – glede na svoje zdravstveno stanje, ne pa glede na to, ob kateri uri je prispel. Povprečen čas od vpisa pri sprejemnem okencu do konca obravnave so v obdobju od januarja do marca lani ocenili na 121 minut, seveda pa je ta čas odvisen tudi od števila pacientov tisti dan ter kako nujno je naše stanje oziroma koliko pacientov pred nami bo prednostno obarvnanih. Ko čakamo, imejmo v mislih tudi to, če smo v modri ali zeleni kategoriji, da bo vsak pacient, ki pride vmes in sodi v rumeno ali oranžno kategorijo, na vrsti pred nami, kar je edino logično.

Po manj- ali večurnem čakanju pridemo na vrsto. V ambulantni nas medicinsko osebje klinično pregleda, se z nami pogovori, določi terapijo in morebitne laboratorijske ali druge diagnostične preiskave. Po pregledu se spet

znajdemo v čakalnici, saj moramo počakati še na svoje izvide in nadaljnja navodila. Nemalokrat je v tej fazi marsikateri pacient že nekoliko neučakan, tudi utrujen od čakanja in se verjetno počnejo tam notri. »Pregledujemo druge paciente, saj jih še veliko čaka. Vsega skupaj je dnevno skoraj vedno okoli sto pacientov,« odgovarja primarij, kar je veliko, obenem pa, ko pacient na primer čaka še na laboratorijske izvide, tudi v laboratoriju potrebujejo nekaj časa, da prejmejo izvide preiskav. »Ves čas delamo in žal imamo omejeno število kadra in prostorov, zato je včasih čakanje daljše, kot bi si želeli. Tudi nam, medicinskemu osebju, ni vseeno, ko vidimo vse več ljudi v čakalnici in smo zaradi tega nemalokrat pod pritiskom, saj nam je seveda vsem v interesu, da pacienta čim prej pregledamo,« dodaja sogovornik.

Poleg primanjkljaja kadrov pa je zanje izziv tudi veliko število pacientov, ki obiščejo SNMP. »Nimamo dovoljšnje ekipe in prostorov za 150 pacientov na dan, kaj šele za 260 ljudi, kolikor jih je SNMP obiskalo na primer na božični večer. Takšna števila je zelo velika in takrat je za nas delo zelo naporno,« pravi zdravnik. Čeravno ima enota odprta vrata za vsakogar in ni pravil, kdo lahko pride in kdo ne, moramo pacienti sami presoditi, ali res gre za nujno stanje oziroma ali je naš obisk na SNMP res potreben ali lahko počakamo na pregled pri svojem osebnem zdravniku. Pri tem primarij ljudem z zdravstvenimi stanji, proti katerim so na voljo zdravila v lekarni, priporoča, naj jih vzamejo, četudi se nameravajo odpovrati na pregled. »Če ima na primer nekdo vročino ali ga nekaj boli, naj vzame zdravila proti vročini ali bolečinam, saj mu bodo pomagala in olajšala težave. Veliko ljudi, ki pridejo k nam, namreč pove, da niso želeli vzeti zdravil, ker ne vedo, kaj točno jim je.« Najpogostejši razlogi za obisk SNMP so sicer vročina, slabo počutje ter razne bolečine v križu, okončinah in prsnem košu.

Kako številna pa je medicinska ekipa, ki dela na SNMP? Primarij pojasnjuje, da čez dan na oddelku delajo štirje do pet stalnih urgentnih zdravnikov in nekaj zdravnikov, ki so še v procesu izobraževanja, ter šest medicinskih sester. V nočnem času pa jih dela nekoliko manj, in sicer trije stalni urgentni zdravniki in štiri medicinske sestre. Ekipe pokrivajo tako delo v ambulantni kot na terenu, ob vikendih, praznikih in v nočnem času se jim pridružijo še ekipe iz ambulant družinske medicine. Več dela, pravi primarij, opažajo v dnevni izmeni, vendar prihodi pacientov niso

Triažni algoritem

Proces, ki določa prioriteto zdravljenja.

RDEČA BARVA – TAKOJŠNJI

- ogrožena dihalna pot
- neučinkovito dihanje
- življenjsko ogrožajoča krvavitev
- šok
- trajajoče konvulzije
- neodziven otrok

Čas čakanja na pregled: 0 minut

ORANŽNA BARVA – ZELO NUJNI

- huda bolečina
- nezaustavljena večja krvavitev
- motnje zavesti
- visoka vročina pri otroku (> 38,5 stopinje Celzija)
- podhlajena oseba
- zelo visoka vročina pri odraslem (> 41 stopinj Celzija)

Čas čakanja na pregled: 10 minut

RUMENA BARVA – NUJNI

- zmerna bolečina
- nezaustavljiva manjša krvavitev
- anamneza nezvesti
- vročina pri odraslem (> 38,5 stopinje Celzija)

Čas čakanja na pregled: 60 minut

ZELENA IN MODRA BARVA – STANDARDNI IN NENUJNI

- blaga bolečina pred kratkim
- blaga vročina
- težave pred kratkim

Čas čakanja na pregled: 120 do 240 minut

enakomerno porazdeljeni – manj jih je jutraj, v času kosila ali kakšnih večjih dogodkov bodisi po televiziji bodisi v živo. Ob sobotah, nedeljah in praznikih pa je ne glede na čas v dnevni popolno nasprotje – nepopisna gneča.

Končno le pridemo do zadnjega koraka in svež zrak je že zelo blizu. Prejmemo natisnjen izvid skupaj s pojasnilom medicinskega osebja in nadaljnji navodili, kaj potrebujemo in kako ukrepati naprej, nato pa se zahvalimo za skrb in se, po najboljšem scenariju, odpravimo domov.

NI ŠE KONEC.
OBRNITE STRAN!

① V ambulantni obravnavajo vse bolnike, ki pridejo na urgenco brez napotnice izbranega ali drugega zdravnika.

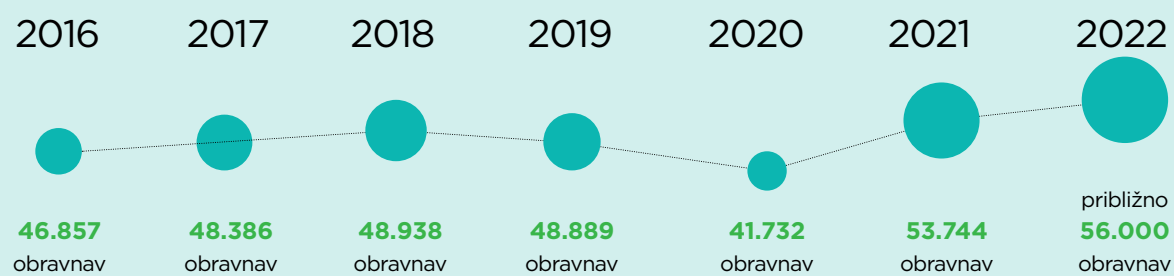
② V dnevni izmeni delajo štirje do pet stalnih urgentnih zdravnikov, v nočni pa vsaj trije stalni. Na sliki sogovornik primarij dr. Marko Zelinka, dr. med., spec., ki je del stalne ekipe na SNMP.

③ Umeščenost SNMP v UKC omogoča hitro in učinkovito nujno medicinsko pomoč pri tistih bolnikih, ki so življenjsko ogroženi. SNMP združuje redno nujno medicinsko pomoč, ki jo izvajajo urgentni zdravniki, in neprekinjeno zdravstveno varstvo, ki ga izvajajo (dežurni) družinski zdravniki ob praznikih, vikendih in ponoči.

Kako obiskana je enota SNMP?

Pod njene obravnave sodijo: ambulantna obravnava, neodložljivi hišni obiski in nujne intervencije na terenu (statistični podatki 2016–2021).

Kemija je bila ljubezen na prvi pogled

Dr. Evgeny Goreschnik je ukrajinski znanstvenik, ki ga je v Slovenijo pripeljala kemija. Pred 18 leti je sprejel povabilo za delo na Institutu »Jožef Stefan«, kjer kot raziskovalec dela še zdaj. Ko govori o kemiji in svojem delu, mu (za)žarijo oči. To je glavni razlog, da je ostal pri nas, ob tem pa ga je prepričala tudi naša dežela.

MOJCA GRIZOLD

Leta 1994 ste v Ukrajini doktorirali iz kemije, nato ste pet let delali v Nemčiji in Franciji. Kaj pa vas je pripeljalo v Slovenijo?

Po razpadu Sovjetske zveze gospodarske razmere v Ukrajini niso bile najboljše, zato sem leta 1999 sprejel povabilo za delo v Nemčiji za krajši čas, približno leto kasneje sem našel zanimivo zaposlitev v Franciji, zatem pa sem se še za nekaj let vrnil v Nemčijo. Čez nekaj časa so se na znanstvenem področju razmere poslabšale, službe nisem imel več, zato sem se za nekaj časa vrnil v Ukrajino. No, kaj kmalu zatem pa sem prejel povabilo za delo v Sloveniji na Institutu »Jožef Stefan« in tako sem se leta 2005 zaposlil tu, kjer sem še zdaj.

Že 18 let torej živite v Sloveniji. Kaj vas je prepričalo, da ste ostali?

V prvi vrsti delo – na inštitutu imamo zelo dobre delovne pogoje, med drugim tudi dobro in sodobno opremo, kar mi je zelo všeč in mi veliko pomeni. Drugod tudi nisem imel prave priložnosti za delo, kakršno me zanima in kot ga imam zdaj tu. Skozi leta v Sloveniji sem večino časa preživel na inštitutu, saj mi je bilo zelo všeč, in naposled sem se odločil, da bom tu delal in ostal še naprej. V drugi vrsti pa me je seveda prepričala tudi Slovenija kot dežela, predvsem kratka razdalja do obale, saj obožujem morje, pa tudi slovenščina je veliko lažja od, na primer, francoščine in nemščine. Lepo sem se navadil na življenje tukaj.

Sicer, kot rečeno, prihajate iz Ukrajine. Kako se spominjate življenja tam?

Bilo je pestro. Odraščal sem še v obdobju Sovjetske zveze in nato po razpadu leta 1991 še nekaj let

»NA INSTITUTU JOŽEF STEFAN IMAMO ZELO DOBRE DELOVNE POGOJE, MED DRUGIM TUDI DOBRO IN SODOBNO OPREMO, KAR MI VELIKO POMENI.«

v Ukrajini. Iz tistega časa se spominjam na pol praznih polic v trgovinah, stanje v državi je bilo na neki točki precej slabo, izbira za šolanje pa borna. A obenem se spominjam, da smo takrat mladi veliko brali knjige, igrali nogomet, pred stanovanjskimi stolpnici ni bilo ograj, kakor so v današnjih časih, vrata na stopniščih pa so bila vedno na stežaj odprta. Bili so tudi lepi časi.

Kako bi opisali razlike med življenjem in delom znanstvenika v Ukrajini in tukaj?

Z vidika dela imamo znanstveniki v Sloveniji veliko več možnosti, dobro opremo in možnost obiska tujih konferenc, medtem ko v Ukrajini tega ni, predvsem zato, ker ni dovolj denarja – delež denarja, ki je namenjen raziskovalnemu delu, je, žal, zelo majhen. Z vidika življenja pa bi kot največjo razliko omenil stanje cest – tu so ceste veliko boljše, bolj urejene in tudi bolj osvetljene, pa varnost.

Povejte nam, kakšen je vaš dan na inštitutu. Kaj počnete?

Zelo različno. Večinoma je tako, da zjutraj najprej pregledam podatke z nočne meritve. Po navadi namreč vklopim merilno napravo, tako da meri in beleži podatke ponoči, ko mene ni – naprava dela, jaz pa počivam. Zjutraj nato podatke preverim, analiziram in določim, ali je bil poskus uspešen. Vedno imam tudi ogromno načrtov, kaj bi lahko sintetiziral oziroma kakšno spojino bi lahko sestavil, in ko imam kaj prostega časa, grem v laboratorij in tam raziskujem. Seveda pa moje delo zajema

tudi branje znanstvenih člankov, spremljanje, kaj se dogaja v svetu raziskav, pisanje znanstvenih člankov in objavo rezultatov. Srečen sem, da uživam v svojem delu, ki mi je res zanimivo. Zame je vsak rezultat zanimiv, presenetljiv in nov.

Da, opaziti je, da zelo uživate v kemiji. Od kod navdušenje nad to vedo?

To je pravzaprav zanimiva zgodba. Moje oče je študiral politehniko in med drugim se je na faksu učil tudi kemijo. Tako je nekoč domov prinesel učbenik za kemijo. Takrat mi je bilo 12 let. Ko sem zagledal tisti učbenik in ga odprl, se je zgodila ljubezen na prvi pogled in kemija mi je v trenutku postala zanimiva. Toliko sem prebiral tisti učbenik, da ko sem kasneje v šoli dobil predmet kemija, mi je bila že vsa snov razumljiva. In tako ni bilo nobenega dvoma, da se kasneje vpisem na študij kemije.

Z rodno deželo ste verjetno v zadnjem času zaradi vojnih razmer v Ukrajini še bolj v stiku. V Slovenijo je prišlo tudi veliko Ukrajincev. Kako ste povezani med seboj?

V Sloveniji nas živi več kot dva tisoč Ukrajincev, ki smo med seboj in s svojo kulturo povezani predvsem prek različnih kulturnih društev, kjer organiziramo tudi različne kulturne dogodke, med seboj se poznamo in družimo drug z drugim. V zadnjem letu pa smo se, seveda zaradi večjega števila beguncev iz Ukrajine, še bolj povezali in se osredotočamo na druge dejavnosti, predvsem na zbiranje humanitarne pomoči in medsebojno podporo.

LJUBLJANAČANKA

To ni samo intervju z ravnateljico ljubljanskega »vrtca s srcem«, kot si (po prvem vtisu povsem upravičeno) pravijo v Vrtcu Hansa Christiana Andersena v Rašiški ulici 7. Je predvsem pričevanje človeka, ki v središče svojega dela in poslanstva brezpogojno postavlja otroke. Je pričevanje o tem, kakšno otroštvo omogoča prestolnica, kako otroke oblikuje mesto, predvsem pa, kako otroci s svojo neusahljivo energijo spreminjajo in sooblikujejo vse okoli sebe – ljudi, prepričanja, pa tudi Ljubljano, kakršna bo nekoč. Ko na najmlajše prebivalce našega mesta pogledamo tako, kot to počne Tina Merčnik, je jasno, da mestu živahnost, voljo in toplino v veliki meri dajejo otroci.

ANJA LESKOVAR

Kakšno je po vaših predstavah lepo otroštvo?

To je zagotovo otroštvo v varnem in ljubečem okolju, v katerem se počutiš slišan, viden, upoštevan, z jasnimi in varnimi mejami, ki pomagajo preživeti v širšem okolju. Mora pa to biti tudi okolje z ravno pravšnjo mero prilagajanja otrokom. In verjamem, da to, kar otrokom damo v vrtcu, ostane – ne glede na to, kaj doživijo kasneje.

Kako se razlikujejo otroci, kot ste jih kot psihologinja spoznavali v knjigah, in otroci, s katerimi se srečujete v vrtcu?

Mislim, da prav nič. Sem se pa spremenila jaz. Otroštvo in otroke cenim veliko bolj kot v študijskih letih. Predvsem vidim več njihove iskrenosti in pristne ljubezni kot takrat, ko sem bila mlada in brez svojih otrok. Delamo v zelo privilegiranem okolju, ne glede na težaskost dela, ker so otroci nenehen vir lepe, tople in čiste energije. Ne glede na to, kaj se mi zgodi, me tolaži, da lahko vedno »pobegnem« med otroke. In to tudi storim. Že to, da jih gledam na igrišču, me neskončno pomiri.

Doživljali ste otroštvo v Ljubljani. Kako se razlikuje od otroštva danes?

Najbolj očitna razlika je čas, preživet na prostem. Jaz sem že zgodnje otroštvo preživela okoli blokov v Štepanjskem naselju. Vedeli smo le, da moramo domov, ko so se prižgale javne luči. Veliko smo se družili starejši in mlajši, različnih narodnosti in verskih prepričanj. Verjamem, da sem zaradi tega bolj odprta. Ampak to so bili res drugi časi. Danes je tega izrazito manj.

Zakaj je manj druženja?

Sicer je to le moje mnenje, a mislim, da smo starši postali bistveno bolj zaščitniški. Tudi jaz sem bila do svojih otrok bolj zaščitniška kot moji starši do mene. Po drugi strani pa je okolje vsaj prometno verjetno res nevarnejše, kot je bilo v osemdesetih, je pa tudi več informacij po medijih o tem, koliko nevarnosti je okoli nas. Pa sploh ni nujno, da je res.

Ampak potrebe otrok so ostale enake, kajne? Pa čeprav so današnja igrala bistveno bolj varna in umetelna kot tista nekoč ...

Mislim, da. Otroci še vedno potrebujejo svobodo, delčke svojega sveta, v katerih niso vidni za odrasle. Potrebujejo kotičke, v katere se skrivajo, denimo hribček na igrišču. Radi imajo skrivnosti pred odraslimi. To je vedno bilo in vedno bo pomembno. Je pa zdaj bistveno več dražljajev, kot jih je bilo nekoč. Sprejemajo množico informacij in so s tega vidika lahko celo nemirni, zagotovo pa izkazujejo več znanja, kot smo ga mi.

Morda malce provokativno: pa otroci res potrebujejo takšna igrišča? Gozd je navsezadnje najboljše igrišče za malo iznajdljive.

Absolutno! Gozd je prvi v smislu ustvarjalnega igranja, potrebujejo pa otroci tudi strukturirano okolje. Na igralih, denimo, se naučijo reda in potrpežljivosti. Gozd pa krepi ustvarjalnost

»Z OTROKI GREMO POGOSTO MIMO PEKARNE, NA TRŽNICO, MED GASILCE, V KNJIŽNICO, SREČAMO PRODAJALKE, ŠTUDENTE, POŠTARJA ... VSAK TAK MAJHEN IZKUSTVENI DELČEK SE SESTAVI V ČLOVEKA, KI BO ZNAL SOBIVATI V MESTU. Z OTROKI PAČ NAJLAŽJE GRADIMO PRIJAZNO MESTO.«

in svobodo. V Šiški imamo srečo, da imamo veliko gozda. Ogromno hodimo v Mostec, na Koseški bajer, na Rožnik. Hkrati pa priložnosti najdemo tudi na svojem dvorišču, kjer imamo drevesa, travo, luže in veje. Že to je veliko! Zahteva pa ta gozdna pedagogika več pozornosti vzgojiteljev. Ampak naše vzgojiteljice iz generacije v generacijo prenašajo izkušnje, kako denimo v gozdu otrokom označiti, do katerega drevesa se lahko oddaljijo.

»DEAMO V ZELO PRIVILEGIRANEM OKOLJU, KER SO OTROCI NENEHEN VIR LEPE, TOPLE IN ČISTE ENERGIJE.«

Torej je pomembno, da je v mestu veliko relativno dostopnih zelenih površin?

Dokazano je, da ima bivanje v zeleni naravi izjemen pomen. Otroci so v naravnem okolju povsem drugačni kot v igralnici. Tudi v tem smislu potrebujejo ravnesje. Če smo ves dan v gozdu, je naslednji dan čas za igralnico. Vzgojitelji morajo prepoznati potrebe otrok, jim prisluhniti in glede na to dosegati začrtane cilje.

Vendarle skoraj ni psihologa in pedagoga, ki ne bi odsvetoval preveč vodenih aktivnosti, ki jih je v mestu ogromno. Zakaj je pomembno, da otrokom, ne glede na to, kje živimo, pustimo čas za prosto igro?

Otroci si jo srčno želijo in že to pove dovolj. Dojemajo jo povsem drugače kot vodeno igro, pri kateri se morajo vsaj malce ukloniti odraslim. Ko gremo v gledališče ali na vodeno telovadbo, neskončno uživajo, ampak pri koncu v en glas vprašajo, ali se lahko gredo zdaj igrati na igrišče. Zakaj je njim to tako pomembno, v resnici ni bistveno, jih je pa treba v tej želji slišati. Skozi prosto igro se namreč kaže vse, česar ne znajo ubesediti, to je njihov »ventil«. Je pa prosta igra še vedno podcenjena, odrasli radi rečemo: »Saj se samo igrajo.« Pa je daleč od »samo«; med prosto igro se razvija vse! Za pedagoga je pomembno le to, da medtem zgolj »podtika« materiale, ki spodbujajo doseganje ciljev.

Kako pa mesto s svojo infrastrukturo, priložnostmi in celo pastmi še vpliva na otroštvo v njem?

Mestno okolje prav zaradi bogastva priložnosti za otroke ogromno vpliva nanje! Ko se pogovarjamo z vrtci zunaj Ljubljane, je jasno, da je privilegij, da imamo blizu gledališča, muzeje, urejene parke, bogastvo raznolikosti. In to skušamo z otroki čim bolj izkoristiti. Zato gremo z njimi tudi na mestni avtobus in imamo s tem zelo dobre izkušnje; vozniki se z vožnjo res vedno prilagodijo nam. Tako se prestavimo v drug svet, ki pa nam je vendarle čisto blizu. Ljubljana je zagotovo lepa kombinacija zelenega, naravnega in urbanega. Z drugimi mesti težko primerjam, ampak občutek je, da z okoljem, ki ga ponuja, in

z možnostmi, ki so nam na voljo, res spodbuja telesni, intelektualni in socialni razvoj otrok.

Kako pomembno pa je, da pustimo otrokom samostojno raziskovanje tudi mestnega okolja?

Zelo. Samostojno raziskovanje se lahko začne, ko otrok pozna meje in pravila. Zagotovo bi lahko otroke začeli »spuščati« hitreje, kot to precej zaščitniško počnemo danes. Je pa spuščati otroke v teoriji lažje in težje v praksi. Zagotovo jih lahko spuščamo tam, kjer jim je še prijetno in so motivirani. Če sami izrazijo željo, pa jo je treba izkoristiti – seveda z varovalkami, denimo s spremljanjem in opazovanjem.

Kakšna je vloga vrtca pri tem, da otrok zraste v meščana, ki bo cenil svoje okolje in bo znal sobivati s toliko ljudmi na tako majhnem prostoru?

Mislim in upam, da velika. Mesto poleg intelektualnih izkušenj ponuja tudi celo vrsto socialnih. To resno in pozitivno vpliva na otrokov razvoj, posebno če to podpira tudi družina. Naši otroci imajo res pestre izkušnje z otroki s posebnimi potrebami, z otroki iz drugih okolij in ozadij pa tudi z odraslimi. Z otroki gremo pogosto mimo pekarn, na tržnico, med gasilce, v knjižnico, delimo kamenčke prijaznosti, celo popisujemo, koga srečamo ... prodajalke, študente, poštarja – za otroke izjemno zanimive ljudi. Srečo imamo, da smo v četrti, ki vse to omogoča. Po njej tako ne nabiramo le kilometrov, ampak tudi izkušnje interakcij z različnimi ljudmi. Hkrati se ogromno naučijo z opazovanjem, kako se odrasli med sabo pozdravimo, rečemo kakšno besedo. Potem pa slišimo od staršev, kako otroci med družinskim sprehodom kar sami stopijo v pekarno in pozdravijo gospo, ki smo jo pred dnevi obiskali. Ampak tako otroci vidijo širino svojega sveta in naš odnos do njega ter delček te širine odnesejo tudi domov. Vsak tak majhen izkustveni delček se, tako verjamemo, sestavi v človeka, ki bo znal sobivati v mestu. Z otroki pač najlažje gradimo prijazno mesto.

Kaj pa si želijo naši ljubljanski otroci?

Marsikaj. Ampak najprej si želijo, da jim z vseh strani sporočamo, da jih imamo radi. Ljubljana jim na veliko načinov kaže naklonjenost. Več stvari je prilagojenih otrokom, več je programov zanje, več se tudi pogovarjamo o njih, kot smo se včasih. Seveda pa imamo vedno nove ideje ...

Kaj pa si želite od Ljubljane vi?

Predvsem nadaljevanje zaupanja, ki ga prejemamo od mesta, zaupanja v to, da delamo dobro in so zato včasih naše finančne potrebe velike. Vendarle pa delamo za otroke, ne delamo kar tako! Z malimi koraki gradimo prihodnjega človeka in s tem okolje, v katerem hočemo živeti tudi mi. In mislim, da se mesto zaveda, kar mi že vemo: da se vložek v otroke najbolj obrestuje. Moja želja je, da to zaupanje in zavedanje ohranimo. V tujini nam zavidajo in težko verjamejo, da so naši javni vrtci tako kakovostni. Veste, vsi res s srcem delamo za otroke, tudi tisti, ki nimamo toliko neposrednega stika z njimi. In to je najlepše poslanstvo, posebno, če se ga zavedaš.

»KO SE POGOVARJAMO Z VRTCI ZUNAJ LJUBLJANE, JE JASNO, DA JE PRIVILEGIJ, DA IMAMO BLIZU GLEDALIŠČA, MUZEJE, UREJENE PARKE, BOGASTVO RAZNOLIKOSTI.«

MATEVŽ GRANDA

urednik posebne priloge revije Outsider
– Edvard Ravnikar: Risbe

Ravnikarjev lok

Zanimivo je, da sta prvo in zadnje veliko delo arhitekta Edvarda Ravnikarja le kakšnih sto metrov narazen. Zanimivo je tudi, da obe na pogled odstopata od drugih del v izrazni poetiki njegovega opusa. Govorimo o Moderni galeriji v Ljubljani, zgrajeni leta 1951, in razširitvi Narodne galerije, končani leta 1993.

Moderna galerija ni čisto prvo Ravnikarjevo delo. Pred tem je zgradil kostnico žrtvam prve svetovne vojne na Žalah in še nekaj manjših stvari. Načrte za Moderno galerijo je sprva risal kot Plečnikov pomočnik. Delo je naročil Izidor Cankar, ki pa s Plečnikovimi monumentalnimi zamislimi ni bil zadovoljen. Ravnikar je nato izrisal svoj načrt, ki je bil enostavnejši in primernejši kontekstu predstavitve moderne umetnosti. To je bila točka razkola med učiteljem in učencem.

V času nastajanja načrtov za Moderno galerijo, med letoma 1935 in 1938, je bil Ravnikar Plečnikov pomočnik pri izvedbenih načrtih za NUK. Zato v fasadi Moderne galerije lahko zaznamo odmeve fasade NUK-a. In zato lahko razumemo, zakaj je to delo drugačno od kasnejših. V njem razberemo vpliv Plečnikove šole, dunajske tradicije in Semperjeve teorije, ki je bila osnova takratne arhitekturne misli.

RAVNIKAR JE ZASNOVAL ŠTEVILNE ZGRADBE, BREZ KATERIH SI NI MOGOČE ZAMIŠLJATI LJUBLJANE.

Leta 1939 si je Ravnikar, po razhodu s Plečnikom, poiskal novega mentorja. Pri 32 letih je šel za pol leta v Pariz v pisarno znamenitega arhitekta Le Corbusierja. Le Corbusier je leta 1923 objavil knjigo Proti novi arhitekturi, v kateri je utemeljil modernizem. Nov material – amirani beton – je bil povod za spremembo paradigme. Arhitektura ni bila več obrtniški izdelek, postala je domača industrija, ali kot je zapisal, »stroj za bivanje«.

Ravnikar se je v nekaj mesecih usmeril od Plečnikovih klasicističnih idej proti Le Corbusierjevemu modernizmu. Kmalu za tem se je v Evropi začela vojna in Ravnikar se je vrnil v domovino.

Njegova dela druge polovice 20. stoletja so vrhunec tistega časa. Velikopotezne načrte za mesta, monumentalne urbanistične poteze, posamezne zgradbe in industrijsko oblikovanje notranje opreme spremljajo številni razmišljujoči zapisi. Bil je tudi filozof. In še slikar. Ni bil človek, ki bi sledil drugim. Svoja velika mentorja je poslušal in spoštoval, a nikoli posnemal. Razvil je povsem lasten arhitekturni izraz. V njem sta sobivala modernističen internacionalni slog ter posebna občutljivost za lokalni kontekst.

»Podobno kot vsak človek ima tudi vsako mesto svojo posebno usodo, čeprav je lahko v mnogem podobna usodi nešteti drugih ljudi ali mest. Takšna se nam zazdi tudi Ljubljana, če jo pričnemo opazovati. V celoti in v podrobnostih je podobna mnogim srednjeevropskim mestom, obenem pa je marsikaj, kar je doživela le ona,« je leta 1960 zapisal v reviji Arhitekt. Njegov opus je močno zaznamoval usodo Ljubljane. Zasnoval je številne zgradbe, brez katerih si je ni mogoče zamišljati. Vrhunec je Trg republike z dvojnima stolpnicama, trgovskim kompleksom in Cankarjevim domom – osrednjim kulturnim centrom prestolnice.

Z razširitvijo Narodne galerije se Ravnikarjev opus zaključí. Projekt je zmagal na arhitekturnem natečaju leta 1989, ko je postmodernizem v arhitekturi doživel svoj vrhunec. Takrat so minila tri leta od ponovnega mednarodnega odkritja Plečnikovih del na veliki razstavi v pariškem Centru Pompidou, ki jo je postavil Boris Podrecca. Ravnikarjevo zadnje delo je na prvi pogled čisti predstavnik postmodernizma – smeri v arhitekturi, ki je sprva požela veliko navdušenje, nato pa kmalu doživela izgon iz raja. A bi bilo narobe, če bi to delo skušali razumeti le v okvirih postmodernizma. Ravnikar, ki je v svojih stvaritvah presegal zgodovinske principe,

se je v njem vrnil k zgodovini, na začetek svoje poti, k Plečniku in Semperju. Na podoben način, kot se je ves čas poigral s tehnološkimi inovacijami in slojenjem naprednih izraznih oblik, je tu uporabil zgodovinske arhitekturne citate Narodne galerije in z njimi zgradil svoje zadnje delo. Mislim, da sta prav prvo in zadnje njegovo delo ključni za razumevanje vsega vmes. Sta kot navednici njegovega opusa.

IGOR SAVIČ

direktor agencije PM, poslovni mediji
s prostori v Ravnikarjevem paviljonu

Edvard je prostor

To bo moje razmišljanje o pomembnosti dobrega prostora in hkrati poklon Edvardu Ravnikarju, katerega leto obeležujemo letos. Ampak uvod bo malce nenavaden.

Ne vem, ali ste se imeli kdaj priložnost srečati s tem, kako v resnici poteka delo v komunikacijski in marketinški agenciji. Seveda se vsi srečujemo s končnimi izdelki takšnih agencij, na primer komunikacijskimi strategijami in kampanjami, oglasnimi akcijami, spletnimi mesti in digitalnimi orodji, dogodki, dogajanjí na družbenih omrežjih ter številnimi mediji vseh vrst. Tudi tem, ki ga zdaj držite v rokah. Toda kako vse to v resnici nastaja? Veliko različnih elementov vpliva na končni rezultat, eden najpomembnejših pa so odnosi in procesi, ki potekajo med kreativci, organizatorji, analitiki, producenti in vodji ekip. Gre za zelo raznoliko in zahtevno skupino ljudi, ki potrebuje veliko zasebnosti in miru, hkrati pa tudi prostor za srečanja, hitre pogovore ali zahtevnejše sestanke. Za dobro delo so pomembne premišljene funkcionalnosti, od tistih drobnih v pisalni mizi ali na bližnji steni, ki se spremení v »galerijo«, do večjih svetlih prostorov, ki omogočajo kreativne dialoge.

Leta 2017 smo v agenciji PM, poslovni mediji, vedeli, da moramo, če hočemo spodbuditi in navdihniti svoj razvoj, zapustiti svoje dotedanje ne le premajhne, ampak preprosto neprimerne prostore. Ko sem prvič stopil v prostore Ferantovega paviljona, v katerem zdaj domuje naša agencija, mi je šlo skoraj na jok. Pa ne zaradi lepote in funkcionalnosti, ampak nasprotno – zaradi neizmerne, skorajda vandske degradacije prostora, ki je bil s »knauf stenami« amatersko spremenjen v čudaški labirint grdi, malih, ločenih pisarn. Nikoli ne bom pozabil ene, ki je bila v krožnem prostoru brez oken. Toda lokacija v centru Ljubljane in velikost prostora sta kot ustvarjeni za vizijo sodobne komunikacijske agencije. Skupina mladih arhitektov, ki so

jo sestavljali Matjaž Bolčina, Ernest Milčinovič in Katja Saje, nas je v ključni fazi znala pomiriti: »Počakajte, da prostor očistimo vse nepotrebne navlake in razkrijemo prvotnega arhitekta Ravnikarja.« In smo počakali.

Edvard Ravnikar je Ferantov vrt postavil leta 1975. Stavbni sklop, ki je nekoč veljal za elitno sosesko, je sestavljen iz štirih večjih enot. Povezuje jih odprt javni prostor, ki se odpira tudi proti enonadstopnemu paviljonu, prvotno namenjenemu galeriji industrijskega oblikovanja. V začetku leta 2018 je bil še sklop zapuščenih pisarn in nekaj gostinskih lokalov v pritličju, ob naši vselitvi septembra 2018 pa zagotovo eden najbolj zanimivih, funkcionalnih in lepih agencijskih prostorov pri nas. Z odstranitvijo vseh nenosilnih elementov se je namreč razkrila čudovita prvotna konstrukcijska in prostorska logika objekta. Vzpostavil se je galerijski prostor s stenami, ki sicer ločujejo posamezne prostore, a nikoli povsem. Zidovi stojijo prosto, osvobojeni

PROSTOR SO OČISTILI VSE NEPOTREBNE NAVLAKE IN RAZKRILI PRVOTNEGA ARHITEKTA RAVNIKARJA.

se ne dotikajo oboda. Notranji galerijski prostor je tako povsem povezan, hkrati pa omogoča posamezne podprostore in umik zaposlenih v zasebnost.

Vsakič znova rad opazujem reakcije in spremembe razpoloženja naših gostov in obiskovalcev. Skorajda ga ni, ki ga prostor ne bi navdušil z ustvarjalnim vzdusjem, dovršeno arhitekturo, skladno povezano z umetniškimi intervencijami, ter po meri zasnovano ali skrbno izbrano opremo in jasno estetiko.

Kot poseben biserček smo v pritličju razvili večfunkcionalni prireditveni prostor. V čast arhitektu Edvardu Ravnikarju smo ga preprosto poimenovali Edvard. Dovršen in opremljen prostor, ki ga krasijo velike palme in drugo eksotično rastlinje, kar kliče po dogodkih vseh vrst.

In zdi se mi, da letos kliče tudi po prireditvi v čast Edvardu Ravnikarju.

MAJDA KREGAR

inženirka arhitekture, študentka, mentoriranka
in sodelavka Edvarda Ravnikarja

Strokovna avtoriteta s čutom za človeka

Arhitekt Edvard Ravnikar je bil moj mentor, katerega dolgoletna sodelavka sem bila pri številnih njegovih pomembnejših projektih. Tako sem bila ves čas deležna izročil iz prve roke o arhitekturi, pa tudi o tekočem družbenem in političnem dogajanju. Oboje je imel za faktor, ki določa realne parametre urbanizma in arhitekture. Konflikte med politikom in stroko je imel za neizbežne.

Hotel se je izobraziti v slikarstvu, a so mu starši namenili študij arhitekture. Po študiju na Dunaju sta ga pritegnila najprej Plečnik in pozneje Le Corbusier. Oba, posebno slednji, sta ga hoteli obdržati kot sodelavca. Sledječ vzornikoma, je spoznal tradicije dveh evropskih šol: avstrijsko-nemške in francoske, katerih izkušnje je v svojem delu subtilno dopolnil z regionalnimi arhetipi in lastno izvirno ustvarjalno intuicijo.

Bil je brezkompromisna, neodvisna strokovna avtoriteta s predispozicijami za odgovorno ravnanje s prostorom na etičnih temeljih. Pripadal je liniji Wagner-Plečnik-Ravnikar (W-P-R). A ko je Otto Wagner določil Jožeta Plečnika za svojega naslednika na dunajski univerzi, je cesar to prepovedal z utemeljitvijo, da Plečnik, na žalost, ni Nemec. Nato je bil Ravnikar, ko je svojega naslednika v njem videl Plečnik, podobno obravnavan na ljubljanski univerzi, ker ni ubogljivo sledil politični liniji. Smer W-P-R bi bila, če bi preživela, lahko velik slovenski prispevek evropski arhitekturi.

Njegov široki intelektualni razpon je segal od racionalnega in eksaktnega do umetniško kreativnega. Kot inženir, učitelj, teoretik, publicist, filozof, umetnik in občutljiv intelektualci svojega časa v arhitekturni stroki je bil na poti k ustvarjanju obsežne kulturne zapuščine. Bil je odličen poznavalec evropske zgodovine, filozofije in umetnosti.

Upiranje političnim izsiljevanjem je obremenjevalo njegovo osebno življenje in onemogočalo realizacije njegovih ambicioznih projektov, na univerzi pa zrušilo njegov načrt reforme študija arhitekture. Tako so ga, v civilno nedorasli in politično dirigirani družbi, potiskali v osamo.

Politično je bil slovenski patriot, med zgodnjimi člani OF. Imel je pomembno vlogo v ilegali in bil zaprt v Palermu. Kmalu po vojni je prišel v oster konflikt z ministrom za gradnje Matijem Mačkom, kar je prineslo nenehno zavračanje njegovih velikih konceptov. Na primer poglobitve železnice, kar je imel za fundamentalen problem ljubljanske infrastrukture, urbanizma Nove Gorice in regionalne ureditve priključene obalne cone B. Njegovo delovno vnemo in strokovno odgovornost dokazuje tudi dejstvo, da se je v svoji karieri udeležil 93 natečajev in prejel 48 nagrad, po njegovih načrtih pa je kljub temu zgrajenih le 17 objektov.

RAVNIKAR JE ZA LJUBLJANO IZDELAL KONCEPTE RAZVOJNIH MOŽNOSTI. ŠKODA, DA JIH NI MOGEL UVELJAVITI.

Z veliko zavzetostjo je s socialno mislijo na človeka in njegove potrebe raziskoval in razumel sodobne potrebe mesta in podeželja ter jih vgrajeval v zasnovne svojih projektov. Za Ljubljano je imel izdelane koncepte razvojnih možnosti. Velika škoda je, da jih ni mogel uveljaviti. Bil je družbeno angažiran, poudarjal je pomen stroke za nacionalni razvoj in identiteto. Bil je tudi pobudnik ustanovitve Društva arhitektov in prve strokovne revije Arhitekt. Boril se je za dvig institucije arhitekturnega natečaja na raven družbeno priznanega instrumenta. Natečaj je videl kot pakt med družbo in stroko. Namreč če stroke zahtevajo, da se rešitve, avtorji in izvajalci pridobijo z natečaji, za katerih izvedbo hočejo koncesijo, bodo družbi v zameno zagotovile objektivno kvalitetne rešitve, ob tem pa izločile korupcijo, klientelizem in lobiranje.

Ravnikar je s svojim delom zapustil pomembno sled, a še zdaleč ne vsega, za kar si je prizadeval in bil sposoben realizirati. S svojo karizmatično, kultivirano osebnostjo je desetletja odločilno zaznamoval slovensko arhitekturno sceno. Njegova edinstvena ekspresivna in tehnološko napredna arhitektura, ki jo je vedno vodila etična misel, in njegovo teoretsko delo pa sta poznana in priznana tudi zunaj meja domovine.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališč MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Kam z rabljenimi oblačili?

ŠPELA ZAKOTNIK

Hitra moda nam narekuje vrtoglav tempo menja-nja oblačil. Z njimi lahko že za nekaj evrov izrazi-mo svojo osebnost in edinstvenost, čeprav je ta enaka tisočim ljudem po vsem svetu, ki nosijo ena-ke izdelke. Tekstilna industrija močno prispeva k onesnaževanje našega planeta, saj s svojo masov-no proizvodnjo še vedno deluje v linearni smeri: proizvedi – uporabi – zavrzi. To pa pomeni veliko porabo virov, izpuste škodljivih snovi v okolje in gore oblačil, ki polnijo deponije po vsem svetu. K rešitvi svetovnega izziva želimo pripomoči tudi v Ljubljani. Občane vabimo, da rabljeni tekstil oddajo v ponovno uporabo in mu s tem podalj-sajo življenjsko dobo – na voljo so številna zbirna mesta in zabojniki.

Začnemo lahko kar v svojem gospodinjstvu. Med rabljenim tekstilom odberemo tistega, ki je še uporaben, torej ni poškodovan, raztrgan ali umazan. »Ključno merilo je, da oddate tisto, kar bi tudi sami še nosili,« pravi Jože Gregorič iz javnega podjetja Voka Snaga. Mest za odda-jo je v Ljubljani veliko, med najnovejšimi je 10 zbirnih zabojnikov, ki jih je v začetku tega leta Voka Snaga postavila v sodelovanju s humanitar-no organizacijo Humana. Najdete jih na Aljaže-vi, Fabianijevi, Krimski in Postojnski ulici, Jarški in Dunajski cesti, na Livadi, ulici Ob Ljubljani-ter v soseskah Murgle in Rožna dolina. Zabojni-ki Humana v Ljubljani stojijo že na 69 mestih, točne lokacije pa najdete na njihovi spletni strani **humana.si**. Vanje lahko odložite oblačila, obutev, modne dodatke, plišaste igrače in hišni tekstil, kot so prti, brisače, zavese in ruhe.

»V organizaciji Humana smo specializirani prav za ponovno uporabo tekstila,« pravi vod-ja zbiranja tekstila v Humani Slovenija Saška Susman. »Delujemo na treh področjih – zbiranje tekstila, sortiranje in prodaja v second hand trgo-vinah. V Ljubljani so tri nove trgovine na Stritarjevi ulici 5, Slovenski cesti 11 in Kolodvorski ulici 9. Sicer pa naša organizacija deluje globalno, saj si planeta brez ponovne uporabe danes več ne more-mo predstavljati.«

Tekstilne izdelke, ki jih ne potrebujete več, lahko odnesete tudi v zbirna centra Voke Snage

na Cesti dveh cesarjev 101 in Povšetovi ulici 2 ali v Center ponovne uporabe (CPU), prav tako na Povšetovi ulici. »V CPU lahko tekstil odda-te v delovnem času od torka do sobote med 9. in 16. uro ali pa ga odvržete v rumeni zabojnik pred vhodom,« razlaga Barbara Jančič, strokovna sodelavka in oblikovalka v CPU.

Trgovina Moja tvoja omara v Hali V v BTC na Francoski ulici 15 za rabljena oblačila ponuja tudi odkup. Na njihovi spletni strani mojatvoja-omara.si si lahko izberete termin predaje. »Sku-paj s stranko oblačila pregledamo, določimo ceno, nato pa jih objavimo v spletni trgovini in razs-tavimo v poslovalnici. Ko jih prodamo, stranko obvestimo in ji posredujemo plačilo,« pojasnjuje ustanoviteljica in lastnica Katarina Kuhar. »Poleg oddaje pa bi želela ljudi spodbuditi tudi k temu, da bi takšna oblačila kupili. Opažam predsodke, da so second hand oblačila obrabljena in dotra-jana, kar sploh ni res. Kupci so presenečeni nad izdelki, ki so praktično novi, enkrat nošeni. Second hand pomeni zgolj to, da je nekdo imel oblačilo že v lasti,« dodaja pobudnica trgovine.

Če bi želeli oddati zimska oblačila, vas bodo v času uradnih ur veseli tudi v organizacijah Rdeči križ in Karitas. Humanitarni center Rdečega križa na Tržaški 132 trenutno sprejema zimska oblačila, a največ tri manjše vrečke. Posebej dobrodošle so bunde za odrasle in otroke, zelo zaželeni pa so moška obutev, posteljnina in brisače. V skladišču oblačil Škofijske Karitas na Hudovernikovi ulici 6 prav tako sprejemajo sezonska oblačila, najbolj so iskani večje številke moških in ženskih čevljev ter hišni tekstil.

Kaj pa storiti s tekstilom, ki ni več uporaben? Strgan, preperel in umazan tekstil lahko občani za zdaj zavržejo med mešane komunalne odpad-ke, v črn zabojnik. A tudi za ta del strokovnja-ki intenzivno iščejo rešitve, saj bo s 1. januarjem 2025 v državah članicah EU uvedeno ločeno zbi-ranje vsega odpadnega tekstila in oblačil. »S tem področjem se bomo v EU v naslednjem desetle-tju zagotovo intenzivno ukvarjali,« poudarja Jože Gregorič iz Voka Snage. »Poleg novih tehnologij bo ključen tudi razmislek o trenutnih poslovnih modelih in sistemskih spremembah. Kakovostnej-ši materiali bi omogočali dlje nosljiva oblačila, s tem pa tudi manjšo proizvodnjo in potrošnjo. To pomeni tudi spremembo navad in bistven odmik od sodobne hitre mode.«

Ko bomo naslednjič stali med prodajnimi policami, se tako vprašajmo, ali novi kos obla-čila res potrebujemo. Raziskave namreč kažejo, da nosimo le med 10 in 20 odstotki oblačil, ki jih imamo v omari.

»NA POLICE RAJE POSTAVIMO MANJ IZDELKOV IN TAKŠNE, KI SO BOLJ OKUSNI, BOLJ AROMATIČNI IN BOLJ KAKOVOSTNI.«
RISTO PETSEV, ART BREAD

Kruh z ljubeznijo

Da imamo Ljubljančanke in Ljubljančani res radi dober kruh, pričajo številne butične pekarnice, ki so v mestu odprle svoja vrata v zadnjih letih. Zlahka jih boste našli po omamnem vonju, ki se iz njih vije po bližnjih ulicah, in po kolonah sladokuscev. Ti upajo, da bodo dobili še tople hlebčke, štruce, rogljičke ter kolačke vseh oblik in okusov. Medtem ko mi še spimo, njihovi pekovski mojstri že mesijo, gnetejo, oblikujejo in pečejo slastno pecivo, da bi naš zajtrk lepo zahrustal ob prvem ugrizu v zlato skorjico in mehko sredico. Ste lačni? Vabimo vas v tri ljubljanske pekarnice, v katerih pečejo najslastnejše dobrote.

TAJDA KUŽNER

Če začnete pot pri Mestni hiši ali pa pri cerkvi sv. Jakoba, vas bo vonj po svežem kruhu pripeljal v samo središče stare Ljubljane, na Stari trg 17. V pritlični lokal stare meščanske hiše je pred nekaj leti z Gornjega trga svojo butično pekarno – prvo te vrste pri nas – preselil Andrej Gerželj.

Ime je dobila po osmih vrstah kruha, ki jih je z drožmi zamesil vsako jutro, do poldneva pa so jih že razgrabili ljubitelji hrustljivih pekovskih umetnin. Na njenih policah vas čakajo francoske bagete, hrustljavi rogljički, takšni in drugačni zavitki, fokače in drugo pecivo, pa tudi najrazličnejše vrste kruha iz kislega testa. Na dan speče okoli 700 hlebcev, ki običajno poidejo še pred uradnim zaprtjem pekarnice. Ekipa pekarnice Osem svoj dan začenja ob štirih zjutraj, ko zamesijo in oblikujejo prve hlebčke testa – vse za to, da lahko strankam vsak delovnik ob osmi uri zjutraj postrežejo s sveže pečenimi dobrotami.

In kaj je Gerželjeva skrivnost? Trdo delo brez kompromisov pri kakovosti in posebna sorta mikroorganizmov, ki jim v kulinariki rečejo droži. Z drožmi so pekle že naše prababice in Andrej Gerželj dobro razume, zakaj. Skozi proces dolgotrajne fermentacije kvasovke razgradijo gluten v kruhu, zato je

ta lažje prebavljiv in mehak, njegov edinstveni okus pa mnogi opisujejo z besedami »starinski« ali pa »kot je bil nekoč babičin«. Po nasvete glede pekovskih tehnik se je obrnil k Nizozemcem, Američanom in Francozom, recepture pa je po letih proučevanja, eksperimentiranja in preizkušanja prilagodil svojemu okusu in občutku.

Ljubezen do peke kruha je Andrej razvil že v najstniških letih. Ideja o lastni pekarni pa se je porodila, ko sta z ženo, arhitektko, opazovala razvoj butičnih pekarn v tujini. »Ona je opazovala dizajn in prostor teh pekarn, mene pa je bolj zanimala peka kruha,« pove. »Pekarna je nekaj let kasneje nastala po zanimivem spletu okoliščin, ki so naju pripeljale do tega, kar lahko vidite danes.« In res, ko odpremo vrata v pekarno Osem, vidimo, da ni vrhunsko dodelana samo ponudba, ampak tudi interier. Ta je zasnovan tako, da lahko med obiskom opazujete pekarske mojstre, kako ročno ustvarjajo vaš najljubši kruh in pecivo.

Dober domač kruh je vsekakor vreden zgodnjega vstajanja. O tem se lahko prepričamo v Rožni dolini, kjer se pred butično pekarnico Art Bread na Cesti II 36 že navsezgodaj zjutraj vije dolga vrsta neučakanih in lačnih kupcev. Ko se končno prebijemo do vrat, vidimo, zakaj. V njej lastnik in glavni pek Risto Petsev s svojimi pomočniki mesi testo, katerega nepogrešljiva

S kruhom ni šale

Ljubljancani smo bili že v srednjem veku zelo zahtevni jedci kruha. Takrat je bila mestna kruharna Pod Trančo. Vsak pek je moral hlebce označiti s svojim znamenjem. Enkrat tedensko so jih tržni nadzorniki stehali in pekovi, ki so pekli prelahek kruh, najprej naložili denarno kazen. Če jih ta ni izučila, so morali nekaj ur sedeti na sramotilni klopi pred kruharno in poslušati žaljivke mimoidočih. Če tudi to ni pomagalo, je sledila najhujša kazen. Ob Čevljarškem mostu je bila nameščena posebna košara, v kateri je mestni birič ob spremljavi radovednežev goljufive peke namakal v Ljubljano toliko časa, dokler se niso pokesali.

LE STEŽKA SE UPREMO HRUSTLJAVO ZAPEČENI SKORJICI IN POPOLNI PUHASTI SREDICI.

sestavina je ljubezen. Med oblikovanjem peciva popolnih barv in oblik nam zaupa, zakaj svoje delo kljub nemogočemu urniku vsak dan opravlja strastno in z vidnim veseljem. »Osnovnih tehnik peke sem se naučil v Severni Makedoniji, od koder prihajam. Med delom v pekarni me je navdušilo, kaj vse zna narediti mojster pek. Bral sem knjige, gledal sem videoposnetke pekovi in začel s peko z drožmi eksperimentirati tudi doma.«

Po končanem magistratu je v Sloveniji prepoznal priložnost in srečo preizkusil z odprtjem svoje pekarnice. Vse vrste kruha, ki jih postavi na svoje police – pirin, polnozrnat, ajdov z orehi, bučni, brezglutenski, s semeni, čebulni pa tudi žemljice in bagete –, so brez kvasa, aditivov in konzervansov in pečene do popolnosti. Ponašajo se s hrustljivo zapečeno skorjico in popolno puhasto sredico, ki se ji tudi mi le stežka upremo. Ko Rista Petseva prosimo, da s svojimi besedami opiše, kakšen je

kruh, ki ga vsak dan znova navsezgodaj zjutraj iz peči postavi v steklene vitrine, nam z nasmeškom odgovori: »Je okusen, dobro fermentiran in majčeno poseben, saj je narejen po starinskih postopkih.« Kot razloži, gre za »nenavadno tehniko za te sodobne čase«, ki se od masovne industrijske proizvodnje razlikuje po tem, da testo pred odhodom na prodajne police vzhaja in počiva vsaj 24 ur. »Naše vodilo je, da na police raje postavimo manj izdelkov in takšne, ki so bolj okusni, bolj aromatični in bolj kakovostni.«

Za blagajno pekarnice Art Bread nam prijazna Špela Flajšker zaupa, da njihove stranke v tem času najbolj zanima sezonski bučni kruh, ki ga pripravljajo iz bučnega pireja, vanj pa dodajo še pečena bučna semena. Zelo priljubljena sta tudi kmečki in pirin kruh ter, seveda, francoske bagete. V Art Breadu bodo na svoj račun prišli tudi privrženci sladkih grizljajev

– piškotov, maslenih polžkov in klasičnih francoskih rogljičkov. Ko ugriznemo vanje, se kar stopijo v ustih. Nič čudnega, da so prav rogljički tisti, ki s polic izginejo prvi. Če jih še niste poskusili, pa bi jih radi, vam svetujemo, da se v Rožno dolino odpravite že kakšno minuto pred odprtjem pekarnice. Tako jih boste v roke dobili še vroče. Takšni so, kot nam pove ena izmed strank, najboljši.

Naslednja, ki jo obiščemo, je družinska pekarna Brot na Poljanski cesti 11. V njej rusko-slovenska zakonca Vita Velichko in Anže Kokalj nadaljujeta družinsko pekarsko tradicijo. Njuni ročno izdelani pekovski unikatni so vedno pripravljeni le iz naravnih sestavin. »V Sloveniji obstajata dve pekovski šoli. Ena dela na količini, druga pa na kakovosti. Mi smo se odločili, da bomo delali na kakovosti, in se tega v vseh pogledih tudi držimo. V naših izdelkih tako ne boste našli nobenih umetnih sestavin,« pojasni Anže Kokalj, ki je po fotografski karieri v pekarni odgovoren za komunikacijo. Pekovskega mojstra – kot opiše soprogo – pooseblja Vita, ki se je tehnik peke z drožmi in priprave klasičnih francoskih rogljičkov učila na izobraževanjih pri mojstrih v Italiji in Ukrajini.

Brot je okoliškim prebivalcem znan predvsem po različnih vrstah kruha z drožmi in tradicionalnih ročno valjanih francoskih rogljičkov z obilico najboljšega slovenskega masla. V ponudbi pa ne manjka niti ruska klasika – borodinski – ržen kruh s koriandrovimi semeni. »Mandljev rogljiček s kremo je naš najbolje prodajan izdelek. Sledi mu trenutni hit rogljiček

potica, polnjen z orehi in rozinami,« nam ponosno razkrije Anže Kokalj. No, tudi ljubitelji slanega boste ob obisku zagotovo našli kaj zase. Quiche – slana odprta pita je, kot nam povedo obiskovalci, posebej okusna. Pripravljajo jo v treh različnih verzijah: z lososom, piščancem in zelenjavo. Njami!

Ekipo pekarnice Brot pri delu vodi večletna družinska tradicija Vitine mame Tatiane in velika merica srčnosti, kar se v pekarnici čuti na vsakem koraku. Sproščeno in prijateljsko vzdušje tudi nas spodbudi k temu, da ob toplem mandljevem rogljičku in sveži kavi na kratko posedimo še v prikupnem kotičku z mizami, kjer lahko opazujemo ročno delo pekovskih mojstrov.

Pravo malo romarsko središče sladkosnedih Ljubljancanov je tudi Pekarna Ana, ki jo je oktobra lani v mestnem središču na Slovenski cesti 30 odprla vsem dobro poznana slovenska kuharska velemojstrica Ana Roš. Tudi pred njo vsak dan nastane dolga vrsta čakajočih. A če vstanete dovolj zgodaj, boste lahko izbirali med različnimi vrstami kruha z drožmi pa tudi slastnimi slanimi in sladkimi izdelki iz laminiranega testa, ki so nadgrajeni s slovenskimi sestavinami – soljo z naših solin, medom, ajdo, bučnim oljem in semeni, opojnimi začimbami in sezonskimi dobrotami.

V vsakem predelu Ljubljane pa je na voljo tudi kaj za lačne ljubitelje klasične. V dunajskih pekarnah, ki jih najdemo na Trgu OF 15, Dunajski cesti 87, Celovski cesti 150 in drugod po mestu, se lahko 24 ur na dan dodobra nasitimo že za nekaj kovancev. Ponujajo veliko izbiro kruha iz kvasenega testa, rogljičkov, zavitkov in drugega peciva. Vedno pa na svoj račun pridejo tudi tisti, ki so lačni hitre, a konkretnije malice. Kot so nam povedali prodajalci, so med temi najbolj priljubljene pice, hrenovke v testu, bureki, pite in slaniki.

Se vam že cedijo sline? Kakšna sreča, da živimo v mestu, ki ponuja tako širok nabor pekarn, kajne?

Radi imamo kruh

Po podatkih državnega statističnega urada povprečen Slovenec letno zaužije okoli 50 kilogramov kruha. Največ ga pojemo za zajtrk.

Srce bije za naše

BOŠTJAN NARAT

Je Ljubljana športno mesto? Za vsakogar, ki pozna utrip glavnega mesta, je lahko to vprašanje zgolj retorično. Je Ljubljana mesto ekipnih športov? Tudi tu je odgovor jasen – nogomet, košarka, hokej in roket, če se omejimo samo na najbolj izpostavljene, imajo v prestolnici bogato zgodovino in pestro sedanost. Je Ljubljana navijaško mesto? Seveda. Vsi poznamo Green Dragonse, legendarne derbije na ledeni ploskvi z Jesenicami in vsi vemo, kakšno vzdušje znajo pričarati tribune Hale Tivoli ali dvorane in stadiona v Stožicah.

Seveda pa Ljubljana ni samo Olimpija, še zdaleč ne. V mestu deluje lepo število klubov, nekateri celo z daljšo in sočnejšo zgodovino

– Ilirija, Slovan, Ježica, Svoboda, Slavija ... Imajo tudi ti klubi svoje navijače? Tudi tu je odgovor preprost: jasno, kjer je tekma, so tudi navijači.

Začnimo pri Olimpiji. Največji ljubljanski športni klub je v vseh svojih različicah doživljal vzpone in padce. Košarkarji se že dolgo in zadnje čase dokaj uspešno poskušajo vrniti na evropsko raven, na kateri so bili pred dvema desetletjema. Nogometaši Olimpije so bili pred 17 leti pahnjeni celo v peto ligo, pa so se sčasoma in z veliko vztrajnosti vrnili tja, kamor sodijo – v vrh slovenskega nogometa. Tudi hokejisti so v Spodnji Šiški okušali tako uspehe kot krize. Ne glede na vse pa ima Olimpija trdno in zvesto navijaško bazo. Green Dragons so institucija,

fantje in dekleta v zelenem so vedno v odlični formi in na svojem mestu – ob zelenici, parketu ali ledeni ploskvi.

Kaj pa preostali ljubljanski klubi, zlasti tisti z dolgoletno tradicijo? Ti še posebej blestijo v otroških in mladinskih selekcijah in marsikateremu talentu omogočajo vstop v športno kariero. Seznam zvezdnic in zvezdnikov, ki so prve korake naredili v njihovih vrstah, je impresiven. Kako pa je z njihovimi članskimi ekipami?

Tu so zgodbe od kluba do kluba ter od športa do športa različne. Košarkarji Ilirije igrajo v prvi slovenski ligi, njihovi kolegi s Slovana v drugi, medtem ko je domovanje ženske košarke v Ljubljani še vedno Ježica. Rokometni klub Slovan je član najmočnejšega državnega tekmovanja, ljubljanski ženski roket pa je bil s Krimom v preteklosti celo na vrhu evropske rokometne scene. Hokejisti Slavije igrajo v državnem prvenstvu, kjer tekmovanje poteka po precej samosvojem sistemu, nogometaši Slovana in Svobode pa v tretji slovenski ligi (zahod). Ilirija,

najstarejši ljubljanski nogometni klub, saj deluje že od leta 1911, je član drugoligaške družbe.

Kjer je tekma, so tudi navijači, seveda pa je njihovo število povezano s trenutnimi uspehi, kar ljubljanski klubi zelo dobro vedo. Tekme nogometašev Ilirije na primer obiskuje med 300 in 500 ljudi – dobrodošla podpora, ki pa je vendarle daleč od navijaškega spektakla. A prava zvestoba se ne ozira na stanje na lestvici. Kot pravi Peter Lovšin, največja zvezda med navijači Slovana: »Danes ima vsak svojo ekipo iz Anglije, jaz pa imam svoj tim s Kodeljevega. To mi je privzgojeno. Moj oče, ki je bil rojen Bežigradjčan, je sicer navijal za Olimpijo, ampak tu gre za princip. Izhajaš iz lokalnega okolja. Jaz sem rasel gor na Kodeljevem in tu sem še vedno doma. Ne moremo živeti samo od povezovanja s svetom, moramo se povezovati tudi s sabo.«

Navijati za klub iz svojega mesta ali svojega okoliša je stvar tradicije, zvestobe koreninam in navezanosti na lokalno okolje, v katerem dejansko živimo. Je nekaj, kar ustvarja in ohranja skupnost. In v času, ko vsi nenehno spremljamo mednarodne zvezde, ki jih ne bomo nikoli videli v živo, je to neizmerno dragoceno. Ni treba, da vsi navijamo za Messija, pesti lahko stiskamo za fante in punce, ki brcajo žogo za vogalom, in s tem postajamo ter ostajamo del soseske, ulice, becirka. Messi bo svoje opravil tudi brez naše zavzete podpore.

① Dvorana Športno rekreacijskega centra Ježica v Savljah 6 je dom Ženskega košarkarskega društva Ježica in Košarkarskega društva Ježica. V obeh se kalijo mladi talenti, ki kariero nadaljujejo v samem vrhu slovenske košarke. Ježičanke so bile desetkrat državne prvakinja, iz vrst Ježičanov pa so se v svet podali Erazem in Domen Lorbek ter Saša Filipovski. Pri njih je treniral tudi Goran Vojnovič, ki je košarkarsko žogo zamenjal za pisateljevanje in filmsko režijo.

② Pri hokejskem klubu Olimpija stavijo na mlade upe. Tega športa jih učijo v duhu fair playa, spoštovanja, kolegalnosti in delavnosti. Na led Hale Tivoli pod njihovim okriljem lahko stopijo že otroci od četrtega leta dalje. V klub je vpisanih več kot 200 igralcev od začetnikov v hokejski šoli do članske ekipe. Imajo pa tudi ekipo članic, na katero so zelo ponosni.

Klub kljub!

Preiskovalni novinar in avtor družbeno angažiranih knjig Boštjan Videmšek je že vrsto let tudi strasten navijač Nogometnega kluba Olimpija. Zvest mu ostaja kljub vzponom in padcem:

»Sovražim kolektivne identitete. A na tribuni še vedno, pri 47 letih, komaj nadziram čustva in uporabljam enormne količine prve osebe množine. Moja kri je zeleno-bela. Od nekdaj. Zelo resen navijač – prva ekipa Green Dragonsov – sem bil že ob koncu osnovne šole, ko se je Olimpija vrnila v jugoslovansko prvo ligo. Derbiji (predvsem) s Crveno zvezdo, Hajdukom in Dinamom so me zaznamovali za vedno. To je bil del ključne izobrazbe. Na stadionih so se namreč jugoslovanske vojne začele. Tulil sem tudi na hokeju in košarki. Z vrhuncem na final-fouru v Rimu leta 1997. A organizirano navijanje sem sredi gimnazijskih let hitro zapustil, tudi zaradi vdora skrajne desnice na tribune. Teh pa nisem in ne bom zapustil nikoli. Ne glede na srednjeevropsko prvenstvo v prevarantstvu in nekompetentnosti, ki že leta (hja, desetletja ...) poteka v pisarnah ljubega mi kluba. Klub – kljub!«

Starši, katerih otrok dobi diagnozo cerebralne paralize, pogosto težko sprejmejo dejstvo, da je to stanje, ki bo za vedno zaznamovalo življenje njihove družine. S svojimi programi pomoči, ki zagotavljajo socialno vključenost in dostojno življenje, jim ob strani stoji Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije, ki ima svojo enoto tudi v Ljubljani.

Nekateri starši otrok s cerebralno paralizo se počutijo nemočni, odrinjeni in stigmatizirani. Pretrese jih, ko spoznajo odrasle osebe s cerebralno paralizo, ki se težko vključujejo v družbo. V prvih letih po rojstvu otroka dobijo nekaj pomoči v razvojnih ambulantah, tudi v vrtcu še nekako gre, na realnih tleh pa pristanejo, ko se otrok ne more vpisati v običajno osnovno šolo. »Takrat se zaveš prave situacije,« nam je povedal David Geršak,

komandanta Staneta 5 in v Centru Sonček Rožanska na Rožanski 2 poteka dejavnost varstveno delovnega centra. Namenjena je odraslim osebam, ki se zaradi cerebralne paralize in drugih oviranosti ne morejo zaposliti na običajnih delovnih mestih ali v podjetjih za zaposlovanje invalidov. V teh prostorih izvajajo tudi programe aktivnega preživljanja prostega časa, v njih potekajo svetovanja in izobraževanja za starše, razni tečaji ter glasbene in gledališke delavnice za odrasle in otroke. Svojim članom skušajo omogočiti ali olajšati dostop do fizioterapij, ki so za marsikoga prevelik finančni zalogaj.

Zveza Sonček je neprofitna organizacija, ki povezuje 15 regijskih društev. V njej so dejavni predvsem starši otrok s cerebralno paralizo. Prav oni lahko namreč najbolj

v Ljubljani – zvezi je namreč uspelo prepričati takratni »odbor za zaščito krajanov pred invalidi«, da so osebe s posebnimi potrebami prav takšne kot vsi drugi. »To so med prvimi spoznali tudi člani takrat še najstniške, zdaj pa legendarne skupine Big Foot Mama, ki so imeli prve vaje prav v tem centru Sonček,« nam je razkrila Irena Vovk Terčič, vodja odnosov z javnostmi in projektov na Zvezi Sonček.

V Društvu za cerebralno paralizo Ljubljana, ustanovljenem nekaj let pred danes krovno zvezo, natančneje leta 1977, so zadovoljni z dolgoletnim uspešnim sodelovanjem z MOL prek različnih razpisov, ki jim omogočajo izvedbo programov. Tudi sicer je glavno mesto prijazno do gibalno oviranih in ljudi s posebnimi potrebami, ocenjuje

Nasmeh namesto pomilovanja

ALENKA KLUN

šak, oče 12-letnega fanta s hudo obliko cerebralne paralize in predsednik Društva za cerebralno paralizo Ljubljana, ki deluje pod okriljem Sončka – Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije.

Cerebralno paralizo zdravniki odkrijejo že ob rojstvu ali v zgodnjem otroštvu, ko otrok ne dosega določenih razvojnih mejnikov. Vzrok je poškodba še ne do konca razvitih možganov. Največkrat se posledice poznajo v gibalnem razvoju, večina ljudi s cerebralno paralizo je namreč gibalno ovirana. Pri hujših oblikah se lahko pojavijo še epilepsija, težave v kognitivnem razvoju in različne pridružene bolezni. »Cerebralna paraliza osebo zaznamuje od malega, izzivi so večji, kolikor hujše so težave,« razlaga David Geršak in dodaja, da skoraj brez izjeme osebe s cerebralno paralizo potrebujejo oskrbo in pomoč vse življenje.

V Ljubljani Sonček deluje na dveh lokacijah. V Centru Sonček Šiška na Trgu

razumejo družine, ki se na društvo obrnejo s svojimi težavami. »Pri mladih so pogosto težava socialni stiki, ki jih otroci težje navežejo z vrstniki brez oviranosti. Zato so neka-ko zaprti v krog družine, prek društva pa si zgradijo krog prijateljev,« pojasnjuje David Geršak, tudi predsednik nadzornega odbora Zveze Sonček.

Zveza Sonček letos praznuje 40 let delovanja. Obletnico bodo zaznamovali tudi z razstavo v trgovini Skrbovin'ca na Mačkovi 1. V njej lahko kupite ljubke in uporabne ročne izdelke iz petih varstvenih centrov po Ljubljani, namenjena pa je tudi druženju. Delovni naslov razstave, ki jo bodo odprli 15. marca, je Roke. Na ogled bodo namreč fotografije pridnih rok varovancev s cerebralno paralizo in rezultatov njihovega dela, ki jih je posnela sodelavka Zveze Sonček Neja Blagovič.

Čisto prvi center Sonček je pred štirimi desetletji začel delovati v soseski BS3

David Geršak in sklene, da »dobro sobivamo«, Ljubljančane pa poziva, naj namesto odvrčanja pogleda in pomilovanja osebam s cerebralno paralizo raje namenijo nasmeh in toplo besedo.

David Geršak je oče 12-letnega fanta s hudo obliko cerebralne paralize, ki potrebuje veliko pomoči, z okolico pa komunicira s pomočjo računalnika. Kot predsednik ljubljanskega društva za cerebralno paralizo prostovoljnemu delu namenja večino svojega prostega časa.

Kako vas je društvo posrkalo vase? Med osrednje dejavnosti Zveze Sonček sodi šola za starše otrok s cerebralno paralizo. Izvajamo jo v bližini Ankarana kot kolonijo, kamor lahko pridejo skupaj z otroki. Tam jim ponujamo psihološko pomoč, v uteho jim je slišati zgodbe drugih s podobnimi težavami, poleg tega pa lahko navežejo medsebojne stike in dobijo usmeritve za naprej. Po nekajkratni udeležbi sem tudi sam začel dejavno sodelovati pri vodenju društva.

Kaj vas pri prostovoljnem delu najbolj izpolnjuje? Čas, preživet z našimi uporabniki. Ko se jim uspeš približati in se ti odprejo. Še vedno vsako leto teden svojega dopusta z veseljem namenim koloniji šolskih otrok s cerebralno paralizo. Tam so otroci končno lahko sproščeni v krogu svojih vrstnikov in doživljajo

tiste prave počitnice na morju. Iz leta v leto spremljam, kako odraščajo v vse bolj samostojne posameznike. To je občutek, ki ga ne moreš kupiti.

Se vas je kakšna zgodba uporabnikov še posebej dotaknila?

V naših ljudeh je skrit izjemen potencial, le odkriti ga je treba! Naš član Nal, ima poleg cerebralne paralize tudi avtizem, v njem pa se skriva velik glasbeni talent. Ima popoln posluš. Že vrsto let igra klavir v glasbeni šoli Do Re Mi na Bledu, ki jo vodi Nuša Piber. Ta glasbena šola edina v Sloveniji sprejema otroke s posebnimi potrebami. Pri tovrstnih dejavnostih se žal spet pogosto zatakne pri financah, saj javne glasbene šole za otroke s posebnimi potrebami ni. Naj ob tem omenim, da smo v društvu resnično hvaležni za vsako donacijo, tudi v obliki namenitve dela dohodnine.

Na hodnik stanovanja bi radi obesili novo družinsko sliko, ampak je za to treba zvrtniti luknjo v steno. Odpravite se v trgovino po vrtalnik, za katerega boste odšteli trimestno število evrov. Po končanem delu ga boste odložili v omaro, kjer bo dolgo ležal nedotaknjen in vam kradel prostor. Je to dobra naložba? Predlagamo vam, da si ga raje za en dan izposodite v knjižnici reči, kjer si lahko različne uporabne predmete delite s someščani.

NINA KOŽAR

Za ponazoritev koristnosti knjižnice reči smo izbrali vrtalnik, ker naj bi ga po raziskavah gospodinjstva v povprečju uporabljala le 15 minut na leto. Če vsako gospodinjstvo kupi svoj strojček, jih je treba toliko tudi proizvesti. Če pa ima vsako gospodinjstvo strojček na izposoji le en dan, bi z enim vrtalnikom lahko oskrbeli 365 gospodinjstev. To pa bi pošteno zmanjšalo potrebo po proizvodnji in s tem tudi občutno vplivalo na odtis, ki ga z vsakim takim nakupom povzročimo v okolju. Med predmeti, ki si jih lahko izposodite v treh ljubljanskih knjižnicah reči in pol, je sicer še marsikaj uporabnega in zanimivega.

Prva knjižnica reči se je leta 2014 na pobudo Savčanov in urbanističnega studia Prostoroz odprla v Domu skupnosti na Belokranjski 6 v Savskem naselju. Poleg elektronskih naprav, športne opreme, orodja za hišna in vrtna opravila ter kuhinjskih aparatov si lahko v njej sposodite tudi poročno obleko, hojico ali pa kar ves prostor. V knjižnici lahko namreč s pomočjo knjižničarjev organizirate šiviljske delavnice, računalniške tečaje ali potpisna predavanja. Po želji in dogovoru.

Na Kunaverjevi ulici 2 v Dravljah je knjižnica reči v prostorih Zavoda MISSS. Vzpostavili so jo novembra lani, okoliški prebivalci pa se počasi seznanjajo s to do okolja prijaznejšo alternativo potrošništvu, nam je zaupala strokovna sodelavka

Dušanka Tešić. V ponudbi imajo aparat za peko kruha, sokovnik in namizni nogomet, želijo pa si še agregat, plastifikator in pekač za pice.

Pod okriljem Mladinske postaje Moste delujeta še ena knjižnica reči in pol. Ena cela je na naslovu Zaloška 55, kjer si lahko v prostorih mladinskega centra sposodite spajkalnik, parni čistilnik in različne gospodinjstvene aparate. Polovica knjižnice pa je prevzemni center v skupnostnem paviljonu na Poti Rdečega križa 76 v soseski Novo Brdo, kjer lahko prevzamete in vrnete naročene predmete iz mošćanske knjižnice.

Knjižnice reči so eden od ukrepov za vzpostavitev novih modelov krožnega gospodarstva, ki med drugim spodbuja odgovorno potrošnjo ter souporabo in ponovno rabo izdelkov, zato si MOL prizadeva, da bi se v Ljubljani odprlo še več knjižnic reči, v katerih bi se meščani srečevali in si izmenjevali različne uporabne stvari, ki jih potrebujemo le občasno.

Za vpis v knjižnico reči lahko plačate nekaj evrov članarine, podarite enega od predmetov s seznama želja ali prispevate nekaj ur prostovoljnega dela. Več informacij o izposoji, kataloge predmetov in seznime želja najdete na spletnih straneh knjznicareci.si, knjznicarecidravlje.lend-engine-app.com ali na Facebook strani **Knjižnica reči Moste**.

V KNJIŽNICI REČI SI LAHKO IZPOSODITE POROČNO OBLEKO ALI HOJICO.

Vrtalnik in poročna obleka iz knjižnice

① Število izposoj v knjižnici reči v Savskem naselju vsako leto zraste. Med zanimivimi predmeti z njihovih polic je tudi detektor kovin, s katerim so si uporabniki pomagali pri iskanju izgubljenih prstanov in avtomobilskih ključev.

② V Savskem naselju si lahko izposodite tudi prostore knjižnice. V njih lahko organizirate delavnice, predavanja, izmenjave, večere družabnih iger in druge dogodke, če so ti brezplačni za obiskovalce.

③ V Mladinski postaji Moste si lahko za hitra opravila izposodite tudi priročno mizarsko delavnico. Morda vam odstopijo še kakšen kos lesa.

④ Na vprašanje, kateri je najbolj nenavaden predmet v mošćanski knjižnici reči, nam Bor Kirn, vodja Mladinske postaje Moste, odgovori kot iz topa: »Teleskop.«

⑤ Draveljska knjižnica reči deluje v prostorih zavoda MISSS. Mladi se v njih radi družijo, tu pa lahko dobijo tudi pomoč pri učenju šolske snovi.

Najboljša regionalna gledališča na enem odru

Za ogled predstav najboljših gledališč iz šestih republik nekdanje Jugoslavije vam sploh ni treba sesti na avtobus ali letalo. Raje si med 30. januarjem in 4. februarjem zagotovite sedeže v Mestnem gledališču ljubljanskem. Na njihovem odru se bodo namreč v okviru festivala Ruta Grupa Triglav zvrstila vrhunska gledališča Beogradsko dramsko pozorišče, Dramski teatar Skopje, Kamerni teatar 55 iz Sarajeva, Gradsko pozorišče Podgorica iz Črne gore, Kazališče Ulysses iz Zagreba in domača zasedba MGL. Predstavam bodo sledili pogovori z ustvarjalci, uro pred predstavami pa se boste obiskovalci lahko že družili in klepetali v preddverju gledališča. Program festivala si lahko ogledate na spletni strani mgl.si, kjer lahko kupite tudi vstopnice.

DINOZAVRI, RIBE IN GOZD V CANKARJEVEM DOMU

Zemlja in življenje na njej se spreminjata že ves čas od njenega nastanka. Spremembam smo priča na vsakem koraku med rojstvom in smrtjo, dnevom in nočjo, letnimi časi, plimo in oseko. Na veliki naravoslovni razstavi V vrtincu sprememb, ki sta jo pripravila Cankarjev dom in Prirodoslovni muzej Slovenije, si lahko ogledate, kako so nastajale gore, kapniki in različne ribe, rešujete kviz o travnikih, pobožate dinosavra, občudujete perje redke ptice klavžarja ter spoznate dnevne in nočne živali v gozdu. Ob vsem tem pa še razmislite, kako lahko kot posamezniki in kot človeštvo povzročamo čim manj škodljivih sprememb na tem čudovitem svetu, ki nas obdaja. Več informacij o razstavi najdete na spletni strani cd-cc.si.

ZGODOVINA SE PONAVLJA

Na odru dvorane Katedrala v Kinu Šiška na Trgu prekomorskih brigad 3 si oglejte predstavo Slovenskega mladinskega gledališča Strah in beda tretjega rajha, ki jo je po besedilu Bertolta Brechta režiral Sebastijan Horvat. V njej čase vzpona nacizma v prvi polovici 20. stoletja primerja z našimi časi in vzpostavlja vzporednice tako na desni kot na levi strani političnega pola. Strašenje, katastrofe, poskusi mobilizacije polravnodušnih množic, utrujenost od vsakdanjika in vsesplošni pesimizem nas spet vodijo po poteh, ki so se enkrat že izkazale za usodne. Vstopnice za ogled predstave, ki je nastala v koprodukciji Slovenskega mladinskega gledališča in Kina Šiška, si lahko zagotovite na spletnih straneh mladinsko.com ali kinosiska.si.

Vesela druženja za obloženo mizo

Darja Končarevič je z verigama lokalov Bazilika in Bife v ljubljansko ponudbo hitre prehrane vnesla domiselne solate s krakovskih vrtov, slastne zelenjavne in sadne pite ter krepčilne juhe, ki številnim zelo zaposlenim uslužbencem po mestu pomagajo preživeti dan v pisarni. V svoji novi knjigi receptov Vsi za mizo pa je zbrala tudi ideje za pogrinjke, s katerimi boste navdušili svoje goste in poskrbeli za nepozabna druženja ob okusni jedi. Dobri pijači in zanimivih pogovorih, ki se prelijejo pozno v noč. Naročite jo lahko na spletni strani bazilika.si.

Počitnice s podgano

Med zimskimi počitnicami lahko svoje osnovnošolce zaupate v varstvo grajski podgani Frideriku, da jih bo zabaval in še kaj pametnega naučil, in sicer vsak dan med 6. in 10. februarjem. Z njim bodo raziskovali Ljubljanski grad, iskali skriti zaklad, izdelovali lutke, si pripovedovali zgodbe, lovili viteza Erazma in tudi kaj dobrega skuhati. Brez skrbi, Friderik je uglasen gospod z nekaj sivimi dlačicami, otroci pa ga naravnost obožujejo. Program počitniških aktivnosti si oglejte na strani ljublanskigrad.si, kjer lahko kupite tudi vstopnice.

Na drsanje v mesto

Na Pogačarjevem trgu med stolnico sv. Nikolaja in Plečnikovimi arkadami se lahko vsak dan med 11. in 21. uro zavrtite na drsališču z imenom Ledena pravljica. Nič hudega, če nimate drsalk, sposodite si jih lahko kar tam, prav tako kot pingvine, ki bodo otrokom pomagali delati prve korake na ledu. Nikar pa ne pozabite obveznih zimskih rokavic, ki vas bodo grele v roke. Drstate lahko tudi na ledenih ploskvah Hale Tivoli na Celovski cesti 25 in Dvorane Zalog na Hladilniški poti 36. Njihovi termini za rekreativno drsanje so objavljeni na spletni strani sport-ljubljana.si.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

Temeljni postopki oživljanja in prikaz uporabe defibrilatorja

Defibrilator je aparat, s katerim lahko rešimo življenje človeku s srčnim zastojem. Naučili vas bodo pravilne uporabe tega aparata, ob tem pa bodo izvedli tudi brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Brezplačna delavnica je namenjena vsem generacijam. Meritve bodo izvajali člani Društva študentov medicine v okviru projekta Misli na srce. Več informacij na 01/306 84 36. **19. januarja ob 18. uri Dom skupnosti, Belokranjska ulica 6 (Savsko naselje)**

CENTER

Sprehod od sedeža DU do Prešernovega spomenika

Društvo upokojencev (DU) Ljubljana Prule ob kulturnem dnevu organizira sprehod od sedeža društva do Prešernovega spomenika z druženjem ob kavici. Več informacij na mzu-lj.si/227/du-ljubljana-prule. **8. februarja ob 10. uri Sedež Društva upokojencev Ljubljana Prule, Prijateljeva ulica 2a**

GOLOVEC

Šola zdravja - skupina Štepanjsko naselje

Vabljeni na jutranjo telovadbo na prostem z začetkom ob 8. uri. Telovadba je namenjena vsem generacijam. Več o tej možnosti telovadbe, tudi v drugih četrtnih skupnostih, na solazdravja.com. **Vsak delovni dan ob 8. uri Športno igrišče med Parmsko ulico in trgovino Mercator**

JARŠE

Brezplačne meritve

Krajevna organizacija Rdečega križa Nove Jarše organizira in vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi. Več informacij na rdecikrizljubljana.si/si/Postaje_RK-meritve. **Vsak drugi ponedeljek v mesecu od 16. do 18. ure Sedež ČS Jarše, Kvedrova 32**

POLJE

Angleščina in italijanščina za starejše

Dnevni center aktivnosti za starejše Zalog vabi na začetne in nadaljevalne tečaje angleškega in italijanskega jezika. Za dodatne informacije pokličite na 082/055 177 ali 051/664 941 ali pišite na zalog@dca-ljubljana.org. **Termine sporočijo po telefonu. Dnevni center aktivnosti za starejše, Center Zalog, Zaloška 267, večnamenska dvorana**

POSAVJE

Čaj ob petih

Tedenska medgeneracijska srečanja in druženja s humanitarnim društvom Nikoli sam, pogovori, ustvarjanje, družabne igre, kot so karte tarok, šah, človek, ne jezi ... Srečanja so namenjena vsem generacijam. Več informacij na nikolisam.si. **Vsak četrtek od 17. do 19. ure Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kabinet 2 v kleti**

ROŽNIK

Možganski fitness

Priznana mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina

vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje in z vajami za boljši spomin dodobra razgibala vaše možgane. Delavnica za vse generacije je brezplačna. Več informacij na mozganski-fitness.si. **25. januarja ob 18. uri Paviljon Brdo, Pot Rdečega križa 74 (naselje Novo Brdo)**

RUDNIK

Telovadba na prostem

V vsakem vremenu in vsak dan. Vabljeni vsi, ki si želite živeti zdravo in biti v dobri družbi. Kontakt: Silvica Erlih, 041/646 838. **Vsak dan ob 7.30 Igrišče Kajak kanu kluba, Livada 31**

SOSTRO

Pridelava česna

Predavanje o pridelavi česna in reševanju težav ob njegovi vzgoji pripravlja Sadjarsko-vrtnarsko društvo Janez Evangelist Krek iz Sostra. Predavala bo Fanči Perdih. Za več informacij pišite na marjan_bitenc@t-2.net. **30. januarja ob 17. uri Sedež ČS Sostro, Cesta II. grupe odredov 43, sejna soba**

ŠIŠKA

Ne hodi po mojih stopinjah

Podporna skupina Ne hodi po mojih stopinjah ustvarja varen prostor, kjer lahko pokažete svojo ranljivost, se s pomočjo eksperimentov in kreativnih medijev naučite izražati svoje stiske ter tudi najti nove načine umirjanja in čustvovanja. Delavnica je namenjena mladim od 18. do 30. leta, ki doživljajo različne stiske in želijo v varnem okolju zaupati svoje skrbi vrstnikom ter dobiti njihovo

podporo. Predhodne prijave na luka.goltnik@gmail.com. **Vsako sredo od 19.00 do 20.30 Četrtni center Mladi zmaji, Tugomerjeva 2**

ŠENTVID

Odprtje razstave Portret duše

Društvo Blaž Potočnikova čitalnica vabi na razstavo arhitekta in slikarja Tadeja Žugmana. Razstavo si lahko ogledate tudi ob četrtkih po predhodnem dogovoru. Več informacij na cs-sentvid.si. **7. februarja ob 18. uri Galerija Guncije, Kosijeve 1, pritličje**

TRNOVO

Prešernov dan

Društvo upokojencev Trnovo v sodelovanju s Četrtno skupnostjo Trnovo vabi na kulturni dogodek – 8. februar Prešernov dan. Program je zasnovan medgeneracijsko. Sodelovali bodo otroci vrtca Trnovo, pevski zbor Društva upokojencev Trnovo, mag. Olga Pavlič in drugi. Več informacij na spletni strani in Facebook strani ČS Trnovo. **8. februarja**

Naj bloka 2020 in 2021

Lani smo dobili kar dva naj bloka. Naziv za leto 2020 je prejela stolpnica na Pokopališki 1, za leto 2021 pa na Rašiški 1. Na pobudo meščana so v MOL leta 2016, ko je bila Ljubljana nosilka naziva zelena prestolnica Evrope, skupaj s četrtnimi skupnostmi prvič izvedli akcijo Naj blok v Ljubljani. Z akcijo spodbujajo vse stanovalce, ki živijo v večstanovanjskih stavbah, da po svojih najboljših močeh vsakodnevno pripomorejo k temu, da bo njihov blok odsev čistega, urejenega in okolju prijaznega sobivanja.

UREDNIŠTVO

Pokopališka 1

Zmagovalka akcije naj blok v Ljubljani za leto 2020 je bila stolpnica na Pokopališki ulici 1 v Četrtni skupnosti Moste. Stanovalci so prejeli plaketo in zastavo naj blok, 20 sadik vrtnice »Ljubljana« in ugodnejšo ceno elektrike javnega podjetja Energetika Ljubljana za skupne prostore v bloku. Podelitev tega naslova je potekala z enoletno zamudo zaradi pandemskih razmer in ukrepov zoper covid-19.

Akcijo na MOL nadaljujejo, saj želijo krepiti zavedanje, da je Ljubljana prijazno mesto, ki spodbuja zelene aktivnosti na vseh področjih.

Rašiška ulica 1

Naziva naj blok 2021 pa so se razveselili stanovalci bloka na Rašiški 1. Poleg plakete in zastave naj blok so tudi oni prejeli še 20 sadik vrtnice »Ljubljana« in ugodnejšo ponudbo elektrike za skupne prostore Energetike Ljubljana za obdobje enega leta. Zmagovalno večstanovanjsko stavbo, ki je bila zgrajena leta 1969, odlikuje enoten zunanji videz z obnovljeno in skladno energetske fasado, toplotno izolirana sta tudi podstrešje in streha. Pripadajoče zemljišče in okolica sta urejena, enako velja za notranje prostore stavbe in kolesarnici. Zmagovalni blok se ponaša tudi z dostopom za osebe z gibalno oviranostjo in dostopno intervencijsko potjo za gasilce in reševalce.

Celo leto kralj s kartico Royal

Podarite si nepozabna grajska doživetja na čisto običajen dan ali ko se želite posebej razvajati.

Kartica ugodnosti ponuja:

- neomejeno število voženj z vzpenjačo,
- popust ob nakupu vstopnic za dogodke in doživetja,
- celo leto brezplačnih razgledov,
- ugodnosti na kulinarčne užitke,
- popust ob nakupu v grajski trgovini Friderik.

Redna cena

odrasli

45 €

Znižana cena

otroci (7-18 let),
študentje, upokojenci

30 €

Cena za družine

do 2 odrasla in
vsaj 1 otrok (7-18 let)

75 €

Ustanoviteljica

Mestna občina
Ljubljana

